

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Ε. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΓΚΙΝΗΣ (1890-1978)
Ο ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

«Είμαι κι εγώ Λευκαδίτης!» Αυτή ήταν η φράση με την οποία με χαιρέτησε ο Δημήτριος Γκίνης στις αρχές Οκτωβρίου 1975 στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, όταν με σύστησε ως Λευκαδίτη η Διευθύνουσα του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών, κυρία Λουκία Δρούλια, κατά τη Γενική Συνέλευση του Ομίλου Μελέτης Ελληνικού Διαφωτισμού, περιοδικό *Ο Εραμιστής*, του οποίου ο Γκίνης ήταν Πρόεδρος από την ίδρυσή του το 1962. Με ρώτησε από ποιο μέρος της Λευκάδας ήμουν, αλλά και για τις σπουδές μου και το αντικείμενο της εργασίας μου στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, όπου εργαζόμουν με δεκάμηνη σύμβαση έργου. Απάντησα θαρρετά, καθώς με κουραγιάριζε το γαλήνιο πρόσωπό του και η ανεπαίσθητη επιδοκιμασία των ματιών του. Ύστερα άρχισε η Συνέλευση, στην οποία ορίστηκα Γραμματέας, ως ένας εκ των νεοτέρων, και πήρα θέση ανάμεσα στον Πρόεδρο της Συνέλευσης Νικόλαο Μαυρή (1899-1978) και τον Γκίνη. Προς το τέλος της Συνέλευσης συζητήθηκε και η πρόταση για ανακήρυξη του Κωνσταντίνου Θ. Δημαρά (1904-1992) ως Επίτιμου Προέδρου του Ομίλου, η οποία έγινε ομόφωνα δεκτή. Ο Γκίνης έσκυψε προς το μέρος μου και μου ζήτησε να σημειώσω μια-δυο φράσεις που βελτίωναν, με τόνους συναισθηματικούς και ανθρώπινους, το σκεπτικό της τιμητικής πρότασής του για τον μεγάλο φίλο του και δάσκαλό μας.¹

Αισθανόταν Λευκαδίτης, παρόλο που η σχέση της οικογένειάς του με τη Λευκάδα ήταν για πολλές δεκαετίες φθίνουσα και η αστική και κτηματική της περιουσία λιγότευε συνεχώς. Από τον πατέρα του Σπυρίδωνα (1864-1941), δικηγόρο και νομομαθή, γνώριζε τη γενεαλογία και τη διαδρομή της οικογένειάς του, για την οποία εμείς ερευνάμε εντατικά για να χαράξουμε έστω και μια αχνή συνεχή γραμμή, καθώς τα οικογενειακά χαρτιά λανθάνουν. Ο ομώνυμος παππούς του Δημήτριος ήταν κτηματίας, «ιδιοκτήμων» για τη γραφειοκρατία της εποχής, και ευπόληπτο μέλος της αρχοντικής τάξης της Λευκάδας, όπως ομολογείται από Λευκαδίτες

1. «Η Ε΄ Γεν. Συνέλευση του ΟΜΕΔ», *Ο Εραμιστής*, τ. 12 (1975), σ. 220.

μάρτυρες της εποχής του. Τον βρίσκουμε το 1862 να είναι μέλος της Επαρχιακής Επιτροπής σύνταξης του τυπωμένου καταλόγου 2.164 εκλογέων και 148 εκλογίμων της Λευκάδας.² Το 1859 έγινε ο πρώτος άτυχος γάμος του με την αρχοντοπούλα Αικατερίνη Ιωάννου Σταύρου.³

Από τον δεύτερο γάμο του γεννήθηκε το 1864 ο Σπυρίδωνας, ο πατέρας του τιμώμενού μας, που τον βρίσκουμε μαθητή στο Ελληνικό Σχολείο και στο Γυμνάσιο Λευκάδος από το 1872 ως το 1878, όταν τελείωσε τη Β' τάξη Γυμνασίου, για να συνεχίσει στο Γυμνάσιο Κερκύρας, από το οποίο αποφοίτησε το 1880 και γράφηκε τον ίδιο χρόνο στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, για να ανακηρυχθεί διδάκτορας αργότερα, το 1884.⁴ Δικηγόρησε στην Αθήνα⁵ και συνέταξε με τον νομομαθή Σίμο Μπαλάνο τη *Συναγωγή της Νομολογίας του Αρείου Πάγου 1835-1896*, που κυκλοφόρησε σε 3 τόμους (1891, 1895, 1896), ενώ ο πρώτος τόμος γνώρισε και δεύτερη και τρίτη έκδοση (1899, 1901).⁶ Παράλληλα, δημοσίευσε από το 1892 ως το 1915 μελέτες γύρω από το ιόνιο οικογενειακό και κληρονομικό Δίκαιο.⁷ Το 1909

2. Μονόφυλλο, 12 Ιουλίου 1862, Βιβλιοθήκη της Βουλής (εφημερίδες): Θωμάς Ι. Παπαδόπουλος, *Ιονική Βιβλιογραφία 16ος-19ος αιώνας. Ανακατάταξη – Προσθήκες – Βιβλιοθήκες*, τ. Β', 1851-1880, Αθήνα 2000, σ. 159, αρ. 4157.

3. *Ενώπιον του Αρείου Πάγου (Τμήμα Βον). Προτάσεις Σπυρίδωνος Γκίνη, ως κληρονόμου του πατρός αυτού Δημητρίου Γκίνη κατά 1) Ιωάννου Σταύρου – 2) Ιωάννου και Αποστόλου Σταύρου – Εν Αθήναις Εκ του Τυπογραφείου Αλεξ. Παπαγεωργίου 1892*, 76 σ. (Φίλιππος Ηλιού – Πόπη Πολέμη, *Ελληνική Βιβλιογραφία 1864-1900. Συνοπτική αναγραφή*, τ. Γ', 1891-1900, και χρονολόγητα, Βιβλιογραφικό Εργαστήριο «Φίλιππος Ηλιού», Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, Αθήνα 2006, σ. 2611, αρ. 1892.78).

4. Δημήτρης Σπ. Τσερές, *Η Μέση Εκπαίδευση στη Λευκάδα (1829-1929). Επεξεργασμένα στοιχεία για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές με τη βάση δεδομένων σε CD-ROM. Κατάλογος του Αρχείου του Γυμνασίου και του Ελληνικού Σχολείου*, Αθήνα, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, ΙΝΕ-ΕΙΕ, 2006, σ. 149. Από το CD-ROM ή το διαδίκτυο: iaen.gr. Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών: *Μητρώων Φοιτητών 1880-1886*. Αρ. 172, Σπυρίδων Δ. Γκίνης, 16 ετών, Λευκάς, κτήματα αξίας 150.000 δρχ. Απολυτήριο Γυμνασίου Κερκύρας, Κάλλιστα, Συνιστών: Άγγελος Ρουπακιάτης, εγγραφή 1880 Σεπτεμβρίου 15, 1880 Σεπτεμβρίου 24. Διδάκτωρ 1884.

5. Λύντια Τρίχα, *Δικηγορείν εν Αθήναις... Μία διαδρομή στον 19ο αιώνα*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2003, σ. 318, 321, 324, 438, 485, 489.

6. Ηλιού – Πολέμη, *ό.π.*, αρ. 1891.577, 1895.731, 1897.568, 1899.698. Αντίτυπο της έκδοσης του 1901 στην Εθνική Βιβλιοθήκη.

7. α. *Περί του τόκου της αποδοτέας προικός κατά τον Ιόνιον Αστυκόν Κώδικα Υπό Σ. Δ. Γκίνη Δικηγόρου (Εκ της Εφημερίδος της Ελληνικής και Γαλλικής Νομολογίας, Τόμου ΙΒ')*. Εν Αθήναις Εκ του Τυπογραφείου Αλεξ. Παπαγεωργίου [...], 1892, σ. 2 χ.αρ.+16. (Ηλιού – Πολέμη, *ό.π.*, αρ. 1892.770). Η μελέτη ίσως σχετίζεται με τις *Προτάσεις* της υποσημείωσης 3.

εκλέχθηκε ταμίας στο Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών,⁸ ενώ το 1914 εκπροσώπησε τον Δήμο Λευκαδίων στην κηδεία του Ιωάννη Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (1855-1914), εκφωνώντας επικήδειο και καταθέτοντας στέφανι.⁹

Πέθανε στην Αθήνα το 1941.¹⁰ Το 1946 δημοσιεύεται στην Αθήνα, μεταθανατίως, συμπαθητικό ποίημα του Σπυρίδωνος Γκίνη, γραμμένο στην Κέρκυρα το 1899, με υπέρτιτλο *Ένας λησμονημένος ποιητής και τίτλο Στην άνοιξη*, αλλά η ταύτιση του ποιητή με τον πατέρα του τιμώμενου μας απαιτεί επιβεβαίωση.¹¹

β. «Σύμβασις της συζύγου μετά τρίτου προς το συμφέρον του συζύγου κατά τον Ιόνιον Κώδικα», *Νέοι Πανδέκται*, τ. 10 (1909), σ. 147-154.

γ. «Περί του νόμου της αποδοτέας προικός κατά τον Ιόνιον Αστικόν Κώδικα», *Νέοι Πανδέκται*, τ. 10 (1909), σ. 584-586, 589-591.

δ. «Ιστορική ανακοίνωσις επί του κληρονομικού Δικαίου των Ιονίων Νήσων», *Εφημερίς Ελληνικής και Γαλλικής Νομολογίας*, τ. 34 (1915), σ. 233-243 [= *Πρακτικά του εν Κερκύρα Πρώτου Πανιονίου Συνεδρίου (20-22 Μαΐου 1914) και αι εν αυτώ ανακοινώσεις*, Εν Αθήναις, εκ του Τυπογραφείου Π. Α. Πετράκου, 1915, σ. 110-120, και χωριστό ανάτυπο: Εν Αθήναις εκ του τυπογραφείου Π. Α. Πετράκου 1915, 13 σ.].

8. *Τρίχα*, ό.π., σ. 318.

9. Σπύρος Α. Βοβολίνης – Κωνστ. Α. Βοβολίνης (διεύθυνση), *Μέγα Ελληνικόν Βιογραφικόν Λεξικόν*, τ. Β', Αθήνα 1959, σ. 35: «Τέλος, ο δικηγόρος Σπυρίδων Γκίνης, καταθέτων στέφανον εκ μέρους των λευκαδίων, προσεφώνησε τον νεκρόν ως εξής: “Κατ’ εντολήν του δήμου λευκαδίων, καταθέτω τον στέφανον τούτον, εις ένδειξιν μεγάλης τιμής και θερμής αγάπης προς το επιφανές τέκνον της Λευκάδος, το τιμήσαν αυτήν διά της αρετής του, διά της φιλοπατρίας του, διά της υπερόχου αξίας του και διά των προς την μεγάλην πατρίδα πολυτίμων εθνικών υπηρεσιών του [...]. Η αγαπημένη του Λευκάς θα διατηρήση εσαεί, εν τη μνήμη της και τη καρδία της, τον μέγαν υιόν του Αριστοτέλους Βαλαωρίτου, μετ’ αισθημάτων αληθοῦς λατρείας και υπερηφανείας θρηνούσα τον πρόωρον θάνατον του πρώτου τούτου τέκνου της ως μεγίστην απώλειαν και της ιδιαιτέρας του πατρίδος και του Έθνους ημών ολοκλήρου”».

10. Η χρονολογία από την επιγραφή του οικογενειακού του τάφου στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών.

11. *Ελληνική Επιθεώρησις*, χρόνος 35, αρ. φ. 6-7 (Ιούνιος-Ιούλιος 1946), σ. 5. Το ποίημα είναι προχωρημένο σε σχέση με το γνωστό του ποίημα «Τω φίλω Ν. Ι. Σταματέλω, II», που έγραψε στην Αθήνα, 25.3.1884, στο Λεύκωμα του φίλου του Νικολάου Ι. Σταματέλου, 1861-1889: Γιώργος Ανδρειωμένος, *Τω φίλω Νικ. Σταματέλω (Ένα λεύκωμα με άγνωστα ιδιόχειρα ποιήματα των Παλαμά, Ξενοπούλου, Νιρβάνα, Χατζόπουλου κ.ά.)*, Σαββάλας, Αθήνα 1996, σ. 63, 142· βλ. και σ. 33, 34, 35, 37, 41, 45. Βλ. και Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, «Ο Νικόλαος Ι. Σταματέλος (1861-1889) και η Ανδρομάχη Φίλιππα-Χαριτωνίδη (1891-1969). Από την αστική λαογραφία στη μεσοπολεμική λογοτεχνική αναπαράσταση των κοινωνικών ανακατατάξεων», Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, *Πρακτικά ΙΕ΄ Συμποσίου, Δρόμοι και παράδρομοι της τοπικής ιστορίας*, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Λευκάδας, Γιορτές Λόγου και Τέχνης, Λευκάδα 18-20 Αυγούστου 2010, Αθήνα 2001, σ. 221-254:231, 247.

Έρευνα χρειάζεται για να ανασυσταθεί, τουλάχιστον εν μέρει, ο κατάλογος της Βιβλιοθήκης του Σπυρίδωνα, της οποίας μέρος χάρισε εν ζωή ο τιμώμενός μας στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη, με μόνο κριτήριο τη μη ύπαρξη του βιβλίου στη σπουδαιότερη ερευνητική Βιβλιοθήκη της χώρας και καταφυγή κάθε λογίου. Με την αποτελεσματική βοήθεια της συναδέλφου κ. Ειρήνης Σολομωνίδη εντοπίσαμε 30 τίτλους και δεν είναι βέβαιο ότι δεν υπάρχουν και άλλοι, γι' αυτό δημοσιεύω στο τέλος της μελέτης τον κατάλόγό τους, για διευκόλυνση του μελλοντικού ελέγχου και άλλων ευρημάτων. Η δωρεά του Δ. Σ. Γκίνη βιβλίων του πατέρα του επιμερίστηκε σε διαφορετικούς χρόνους και η σεμνότητά του δεν του επέτρεψε να σημειώσει τη Βιβλιοθήκη του πατέρα του, ακόμη και στις περιγραφές των μοναδικών αντιτύπων που υπήρχαν σ' αυτήν και πέρασαν στη Γεννάδειο, όταν τα βιβλιογραφούσε από αυτοψία στην *Ελληνική Βιβλιογραφία Γκίνη – Μέξα*.¹² Η μαρτυρία του Κ. Θ. Δημαρά είναι χαρακτηριστική: «Άλλωστε [για τον Δημήτριο Σ. Γκίνη] αν κρίνουμε από την βιβλιοθήκη την οποία έβρισκε στο πατρικό του σπίτι, η λογιόσύνη πρέπει να ήταν παλιά, παραδοσιακή μέσα στην οικογένεια». ¹³ Πράγματι, στη Βιβλιοθήκη που χάρισε στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας, υπάρχουν αρκετά βιβλία της ελληνικής και κυρίως της ιταλικής γραμματείας που ανήκαν στον πατέρα του και σημαίνονται με την υπογραφή ή τη σφραγίδα του.

Το 1890 (7 Μαΐου) και το 1892 γεννιούνται τα παιδιά του Σπυρίδωνα και της Μαρίας (-1955) από την Κέρκυρα: ο τιμώμενός μας Δημήτριος και ο Κωνσταντίνος (1892-1987), μετέπειτα απόστρατος υποστράτηγος Πυροβολικού και ελεύθερος επαγγελματίας αρχιτέκτονας, σπουδαγμένος στη Γερμανία.¹⁴ Ο τιμώμενός μας γράφηκε στους φοιτητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών τον Φεβρουάριο του 1907 και πήρε το πτυχίο του με «λίαν καλώς» τον Δεκέμβριο του 1911.¹⁵ Με την επίδραση του Καθηγητή του στο Αστικό Δίκαιο Δημητρίου Παππούλια (1878-1932) στράφηκε στον

12. Η έρευνα προκλήθηκε από παλαιό μου εντοπισμό φυλλαδίων του Σπυρίδωνα Δ. Γκίνη στα συσταχωμένα φυλλάδια της Γενναδείου Βιβλιοθήκης, με τη σημείωση του βιβλιοθηκαρίου *Μάιος 1956*. Δωρεά Δ. Γκίνη. Την έρευνα έκανε για χάρη μου η κυρία Ειρήνη Σολομωνίδη, την οποία ευχαριστώ πολύ και από αυτή τη θέση. Ο αναγνώστης πρέπει να προσθέσει στον κατάλογο αυτό τρία βιβλία του Άγγελου Φ. Καλκάνη (1829-1896), που χάρισε στον φίλο του Σπ. Δ. Γκίνη και έχουν εντοπιστεί στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη (Γιώργος Ανδρειωμένος, *Τω φίλω Νικ. Σταματέλω*, ό.π., σ. 33).

13. Κ. Θ. Δημαράς, «Δημήτριος Σ. Γκίνης», *Ο Εραμιστής*, τ. 15 (1978-1979), σ. 335.

14. *Ελληνικόν Who's who*, 1965, σ. 110-111. Ο γιος του Σπυρίδων (-2010) παρέδωσε τη Βιβλιοθήκη του θείου του Δ. Σ. Γκίνη το 1984 στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας.

15. Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών, *Μητρώων Φοιτητών Νομικής*, Α' εγγραφή, αρ. 382, 22.2.1907. Ανανέωση, αρ. 207, 27.9.1908. Πτυχίο 2.12.1911 Λίαν Καλώς.

κλάδο της Ιστορίας του Δικαίου και το 1923 φοίτησε στο Πανεπιστήμιο της Λειψίας και βόηθη την ειδίκευσή του κοντά στον δάσκαλο και του Παππούλια, τον L. Mitteis, αλλά και τον παλαιογράφο V. Gardthausen. Αργότερα φοίτησε και στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.¹⁶

Η μουσική, η λογοτεχνία, η οικείωση με την Ιστορία, παράλληλα με την ορειβασία και τις εκδρομές, χαρακτήριζαν τα ενδιαφέροντά του, που ταίριαζαν με το ερευνητικό του πνεύμα, την αφοσίωση και την εργατικότητα, και τον οδήγησαν στα σημαντικά επιστημονικά αποτελέσματα που μας άφησε. Ο «ευτυχισμένος γάμος του» με την ερασιτέχνη μουσικό και μεταφράστρια ποίησης Ελπίδα Γεωργίου Ξανθάκη (1887-1972)¹⁷ «φώτισε» τη ζωή του και τον βοήθησε να μείνει αφοσιωμένος στη θέρμη του σπιτιού, του γραφείου και της μελέτης στη μακρά ζωή του, κατά τη μαρτυρία του φίλου του Κ. Θ. Δημαρά.¹⁸

Ο τιμώμενός μας ήταν τυπικά δικηγόρος Αθηνών από το 1915 έως το 1953. Δεν ανέλαβε κανένα δημόσιο αξίωμα, αλλά υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Ιστορικών Μελετών (1936), φιλοξενούμενος ερευνητής του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών, από το 1962, μέλος της Διεθνούς Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών, Πρόεδρος του Ομίλου Μελέτης Ελληνικού Διαφωτισμού (1962-1977), Αντιπρόεδρος της Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών, Αντιπρόεδρος της Βιβλιογραφικής Εταιρείας Ελλάδος (1967) και άλλων εταιρειών και συλλόγων. Οι τιμητικές διακρίσεις που αξιώθηκε, είναι η ανακήρυξή του σε επίτιμο διδάκτορα της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1960 και η αφιέρωση του 8ου τόμου του περιοδικού *Ο Εραμιστής* το 1970.

16. Νικόλαος Ι. Πανταζόπουλος, «Ο Δημήτριος Γκίνης και η συμβολή του εις την έρευνα της Ιστορίας του Βυζαντιακού και Μεταβυζαντιακού Δικαίου», *Αρμενόπουλος*, τ. 14 (1960), σ. 757-763:757: «Κατερχόμενος δε μετά το πέρας των εν Γερμανία σπουδών του εις την Ελλάδα, εγγράφεται εις την Φιλοσοφικήν Σχολήν του Πανεπιστημίου Αθηνών, συμπληρώνων την επιστημονικήν του κατάρτισιν και διά φιλολογικών γνώσεων». Σ. Τρωιάνος, «Β' Ο ερευνητής του Δικαίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 43 (1977-1978), σ. 387-394:387.

17. Η συλλογή των δημοσιευμένων μεταφράσεων της *Ξένα ποιήματα στη γλώσσα μας παρουσιασμένα* τυπώθηκε καλαίσθητα το 1965 (βλ. Δημοσιεύματα Δ. Σ. Γκίνη αρ. 30) και είναι αφιερωμένη στη μνήμη του πατέρα της Γεωργίου και της αδελφής Ειμαρμένης. Ενδεικτικές για τις σχέσεις με τους πνευματικούς ανθρώπους του καιρού της είναι η αφιέρωση από τον Άγγελο Σικελιανό της αυτο-ανθολογίας του *Αντίδωρο*, Αθήνα 1943: *Της Ελπίδας Άγγελος 19.1.943*. και του Τέλλου Άγρα, *Καθημερινές*, Δημητράκος, Αθήνα 1939: *Στους δυο λατρευτούς μας φίλους την Κυρία και τον Κύριο Δ. Γκίνη με φιλία μ' αγάπη με άπειρη τιμή. Τέλλος Άγρας*. Και τα δύο βιβλία φυλάσσονται στη Βιβλιοθήκη Δ. Σ. Γκίνη στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας.

18. Δημαράς, «Δημήτριος Σ. Γκίνης», *ό.π.*, σ. 335.

Το έργο του απλώνεται σε 91 δημοσιεύματα. Ερευνήσε κυρίως θέματα της Ιστορίας του μεταβυζαντινού Δικαίου. Η εικοσαετής εντατική ενασχόλησή του με το εθνικό απογραφικό έργο της *Ελληνικής Βιβλιογραφίας 1800-1863*, από το 1935 έως το 1957, οδήγησε στην έκδοση του πολύτιμου τρίτομου βιβλίου, οδηγού πολυδύναμου των νεοελληνικών σπουδών, που είναι γνωστό ως *Βιβλιογραφία Γκίνη – Μέξα* και μας θυμίζει, εκτός από τον Γκίνη, και τον άτυχο φίλο και συνεργάτη του Βαλέριο Γ. Μέξα (1904-1937). Η μεγάλη αυτή προσπάθεια και οι πολλές χιλιάδες βιβλία που πέρασαν από τα χέρια και τα μάτια του, όξυναν τα ενδιαφέροντα του Γκίνη για ζητήματα νεοελληνικής παιδείας και τις περισσότερες φορές τα σχετικά δημοσιεύματά του ξεκινούν από ευρήματα της βιβλιογραφικής έρευνας και ολοκληρώνονται με τεκμηριωτικές πλαισιώσεις, διεισδυτικές επεξεργασίες και αναλύσεις. Σε ευάριθμες περιπτώσεις, όπως στις μελέτες του για τον Αδαμάντιο Κοραή και το έργο του, αναδεικνύεται ικανός και διακριτός ερευνητής και αυτοδύναμος συγγραφέας στη σφαιρική πραγμάτευση ευρύτερων θεμάτων. Στην ενότητα των μελετών του Γκίνη για τη νεοελληνική παιδεία είναι αφιερωμένη η δική μου προσέγγιση, που θα διαβαστεί κάπως πρωθύστερα από τις προσεγγίσεις των συναδέλφων που ακολουθούν, για τον ιστορικό του Δικαίου και τον βιβλιογράφο.

Παράλληλα με τις πτυχιακές του σπουδές στη Νομική Αθηνών (1907-1911), ο Γκίνης ασχολήθηκε με θέμα της επτανησιακής Ιστορίας, σε αντιστοιχία με τις επιστημονικές ενασχολήσεις του πατέρα του και την επτανησιακή του καταγωγή. Τον Δεκέμβριο του 1911 αξιώνεται το πτυχίο του και ετοιμάζει για να δημοσιεύσει τη μελέτη του «Τα Ταχυδρομεία εν Επτανήσω επί Αγγλικής Προστασίας» στο *Εικονογραφημένον Επτανησιακόν Ημερολόγιον* του Ιωάννη Ν. Πήλικα, τ. 1 (1913) [Αθήνα 1912], ενώ μια ευρύτερη μελέτη του *Περί της ταχυδρομικής συγκοινωνίας* δημοσιεύεται αυτοτελώς το 1913. Τη μελέτη του για τα ταχυδρομεία της Επτανήσου, με λίγες συμπληρώσεις, θα την παρουσιάσει στο Α΄ Πανιώνιο Συνέδριο, Κέρκυρα 20-22 Μαΐου 1914, και θα τη δημοσιεύσει στα *Πρακτικά* του Συνεδρίου το 1915.¹⁹ Στο ίδιο Συνέδριο ο πατέρας του θα παρουσιάσει και θα δημοσιεύσει τη μελέτη «Ιστορική ανακοίνωση επί του Κληρονομικού Δικαίου των Ιονίων Νήσων». Η μελέτη του Δ. Σ. Γκίνη για τα ταχυδρομεία της Επτανήσου στηρίζεται στη γνώση του νομικού πλαισίου και της εξέλιξής του, και στη συγκριτική εξέταση με τα αγγλικά ταχυδρομεία, με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία. Η μελέτη του αυτή είναι η πρώτη και η τελευταία για επτανησιακό θέμα. Οι ενασχολήσεις του αργότερα με την Ιστορία

19. Βλ. Δημοσιεύματα Δ. Σ. Γκίνη, αρ. 1, 2, 4.

του μεταβυζαντινού Δικαίου και την Ελληνική Βιβλιογραφία δεν τον οδήγησαν να αναλάβει αυτοδύναμη έρευνα ιόνιου θέματος, πέραν των αναφορών στα Επτάνησα του *Περιγράμματος* του Μεταβυζαντινού Δικαίου και λίγων σελίδων που δημοσίευσε, προσγράφοντας τον *Εις ελαίαν ύμνον*, που εντόπισε σε μονόφυλλο του 1830 στο Μουσείο Μπενάκη, στον Ανδρέα Κάλβο,²⁰ αλλά και δύο κριτικά σημειώματα για τις βιβλιογραφίες του Ανδρέα Μουστοξύδη και του Παναγιώτη Χιώτη, που τον δείχνουν ενημερωμένο και κριτικό παρατηρητή των σχετικών σπουδών και συνειδητό εργάτη για την κατάκτηση της ακρίβειας και της πληρότητας της καταγραφής των τεκμηρίων και ακόμη της κατανόησής τους, κάποτε και της ερμηνείας τους. Τα ολισθήματα και οι αυθαιρεσίες του Γεωργίου Λαδά (1897-1978) και του Γιώργου Βαλέτα (1907-1989) στα βιβλιογραφικά τους, για τον Κοραή κυρίως, του δίνουν τα παραδείγματα προς αποφυγή και υπέρβαση, με ευγενικά διατυπωμένο έλεγχο και επί τόπου πλήρη διόρθωση.²¹

Τα μεγάλα έργα για να σχεδιαστούν και να ολοκληρωθούν, πέραν της κατάρτισης, της πίστης και της αφοσίωσης του ατόμου ή της ομάδας που τα αναλαμβάνει, προϋποθέτουν το ανθρώπινο περιβάλλον, μακάρι και το θεσμικό, που θα αναθέσει και θα αναμένει την ολοκλήρωση του έργου στηρίζοντας και βοηθώντας, η ευτυχής κατάληξη του οποίου θα οπλίσει τον δημιουργό του να χαράξει νέα σχέδια για να πραγματοποιήσει και άλλα έργα, ενισχυμένος από την ευρύτητα των γνώσεων και τον θεωρητικό οπλισμό που κατάκτησε.

Στην πορεία του Δ. Σ. Γκίνη στη λογιούση και στη συγγραφή θα βρούμε πολλά από τα στοιχεία αυτά. Δεν θα επιμείνω στην παρακολούθηση όλων των μελετών του για τη νεοελληνική παιδεία και στην αναφορά σε όλα τα περιβάλλοντα στα οποία έζησε και εργάστηκε, και γιατί πολλά από αυτά δεν τα ξέρουμε, αλλά και γιατί οι προσεγγίσεις μας βασίζονται στο επί μέρους και στο παράδειγμα των συλλογικοτήτων που κινήθηκε ο Γκίνης, και των φιλικών σχέσεων με συναδέλφους, που του επέτρεψαν να ξετυλίξει τα ερευνητικά και τα συγγραφικά του χαρίσματα, τα οποία καλλιέργησε και πολλαπλασίασε στη διαδρομή του. Ύστερα θα αναφερθώ στο σημαντικότερο ίσως επίτευγμά του στην Ιστορία της νεοελληνικής παιδείας, τη μελέτη του –βιβλιογραφικό δοκίμιο το χαρακτήρισε ο ίδιος– για τα ανώνυμα έργα του Αδαμάντιου Κοραή, που κυκλοφόρησε το 1948 στα 200 χρόνια από τη γέννησή του.

Δύο είναι τα πρόσωπα της ελληνικής λογιούσης που επηρέασαν τον

20. Βλ. Δημοσιεύματα Δ. Σ. Γκίνη, αρ. 17, 25.

21. Βλ. Δημοσιεύματα Δ. Σ. Γκίνη, αρ. 12.

Γκίνη στη χάραξη του δρόμου που ακολούθησε, και τον βοήθησαν ουσιαστικά –με την προσωπική τους παρουσία αλλά και στο πλαίσιο των συλλογικοτήτων που βοήθησαν να δημιουργηθούν και τις υπηρέτησαν– να βρει συναδελφικότητα και διάλογο και να ανέβει γόνιμα τους αναβαθμούς των προσπαθειών του. Ο πρώτος, μισή γενιά μεγαλύτερός του, είναι ο Κωνσταντίνος Άμαντος (1874-1960) και ο δεύτερος, μισή γενιά νεότερός του, είναι ο Κωνσταντίνος Δημαράς (1904-1992). Και με τους δύο, που έχουν σχέση δασκάλου-μαθητή, συναντιέται σχεδόν ταυτόχρονα στα μέσα της δεκαετίας του 1930. Ο Άμαντος είναι Καθηγητής της Βυζαντινής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και Ακαδημαϊκός αλλά και νεοελληνιστής και μελετητής του έργου του Κοραή. Πολλά προσέφερε αυτή η σχέση στην πραγματοποίηση του μεγάλου έργου της *Ελληνικής Βιβλιογραφίας*, όπως σημειώνει στο μελέτημά της η Πόπη Πολέμη.²²

Εδώ θέλω να σημειώσω τη σχέση των νέων ανθρώπων του Μεσοπολέμου, αλλά και της επόμενης δεκαετίας, με τον δάσκαλό τους, όχι φυσικά όλων, αλλά εκείνων που στόχευαν και είχαν την τύχη να δουν να πραγματοποιείται η ανάδειξη των νεοελληνικών σπουδών σε διακριτό αντικείμενο έναντι της βυζαντινολογίας και της αρχαιογνωσίας, προκειμένου να φωτιστούν οι συνιστώσες του νέου ελληνισμού, όχι μόνο από την ιστορία των προγόνων αλλά και από τις άλλες συνιστώσες του, που προήλθαν από την επικοινωνία και τις σχέσεις του με τους άλλους λαούς και πολιτισμούς, τους γειτονικούς αλλά και τους μακρινότερους που γνώρισε, άμεσα ή έμμεσα, μέσω και της παγκόσμιας διασποράς του –μονιμότερης ή προσωρινής– και τις λογής παραμάτερες που αποκόμισε και μπόλιασε στην κοινωνία του.

Μία από τις θεσμικές εκφράσεις αυτής της αναζήτησης στηρίχθηκε στον μετασχηματισμό μιας δράσης με καλούς καρπούς, που πραγματοποιήθηκε από τον Σύλλογο προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων από το 1927 ως το 1939. Πρόκειται για την εκδοτική σειρά «Ιστορική και Λαογραφική Βιβλιοθήκη» με 15 βιβλία, αλλά και η έκδοση του περιοδικού *Ελληνικά*, με 9 τόμους από το 1928 ως το 1936. Χορηγός της όλης προσπάθειας ήταν ένας ανώνυμος, που αργότερα έγινε γνωστό ότι ήταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος,

22. Βλ. και Ν. Γ. Μαυρή, «Δημήτριος Σ. Γκίνης», *Νέα Εστία*, τ. 52, τχ. 1230 (1.10.1978), σ. 1299-1300. Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, «Ιστορία του βιβλίου: συνέχειες και ανανεώσεις», *Συναντήσεις της ελληνικής με τη γαλλική ιστοριογραφία από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα*, επιμέλεια Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Maria Couroucli, Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, Αθήνα, École Française d'Athènes, Έθνικό Ίδρυμα Ερευνών / Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Τομέας Νεοελληνικών Ερευνών, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, περιοδικό *Μνήμων*, 2015, σ. 105-112.

ο οποίος παλαιότερα ήταν χορηγός του Εκπαιδευτικού Ομίλου, και συμπληρωματικά η Εθνική Τράπεζα για το περιοδικό, μέσω του Διοικητή της Αλεξάνδρου Ν. Διομήδη (1875-1950). Διευθυντές της σειράς ήταν ο Κωνσταντίνος Άμαντος, ο Σωκράτης Κουγέας (1877-1966) και ο Στίλπων Π. Κυριακίδης (1887-1964). Του περιοδικού διευθυντές ήταν οι δύο πρώτοι.²³

Το 1936 ιδρύεται η Εταιρεία Ιστορικών Μελετών (αναγνωρίστηκε το 1937), με πρωτοβουλία του Άμαντου και σκοπό τη «θεραπεία των ιστορικών μελετών και των συναφών προς αυτές, των αναφερομένων εις την Ελλάδα, μάλιστα δε την νεωτέραν (1204 και εξής) και τας σχέσεις αυτής προς τους γειτονικούς λαούς».²⁴ Πρόεδρος του Δ.Σ. ορίστηκε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρυσάνθος Φιλιππίδης (1881-1949), Αντιπρόεδροι ο Διομήδης και ο Κουγέας, Γραμματέας ο Άμαντος, Ταμίας ο Νικόλαος Μαυρής και Βιβλιοθηκάρχος ο Γκίνης. Ανάμεσα στα μέλη του Δ.Σ. είναι ο Κ. Θ. Δημαράς και άλλοι, όλοι γνωστοί, μέλη της πνευματικής ηγεσίας της πρωτεύουσας.²⁵ Ο Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων παραχώρησε το περιοδικό *Ελληνικά* στη νέα εταιρεία,²⁶ η οποία με την ίδια διεύθυνση εξέδωσε τους

23. Ελένη Δ. Μπελιά, *Ο Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων. Διαδρομή μιας εκατονταετίας 1899-1999*, ΣΩΒ, Αθήνα 1999, σ. 178-200: «Ιστορική και Λαογραφική Βιβλιοθήκη, 1927-1939. Περιοδικό “Ελληνικά”, 1928-1936».

24. *Καταστατικόν της Εταιρείας Ιστορικών Μελετών*, Αθήνα 1938, σ. 3, άρθρον 2, Σκοπός. Περισσότερο προγραμματικό είναι το άρθρον 3: «Μέσα: Η Εταιρεία επιδιώκει την πραγματοποίησιν του σκοπού της: 1) δι’ εκδόσεως ειδικών ιστορικών περιοδικών και άλλων σχετικών δημοσιευμάτων, 2) δι’ επιστημονικών ανακοινώσεων και διαλέξεων και μαθημάτων, 3) διά προκηρύξεως επιστημονικών αγωνισμάτων και απονομής βραβείων, 4) διά του καταρτισμού ειδικής βιβλιοθήκης και αρχείου εγγράφων, 5) δι’ αποστολής επιστημόνων προς ειδικήν μελέτην αρχείων, βιβλιοθηκών ή επίσκεψιν τόπων έξω και έσω της Ελλάδος, ή μελέτην Βαλκανικών γλωσσών, 6) δι’ ιδρύσεως Σχολής ή Ινστιτούτου μορφωτικού ειδικών ιστορικών και 7) διά παντός άλλου μέσου υπηρετούντος τας ιστορικές μελέτας».

25. *Ελληνικά*, τ. 10 (1937-1938), σ. 415: «Το πρώτον Διοικητικόν Συμβούλιον απηρτίσθη υπό των ιδρυτών, του πανιερωτάτου μητροπολίτου Τραπεζούντος κ. Χρυσάνθου (νυν Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών), ως Προέδρου, και των κυρίων Α. Διομήδους και Σ. Β. Κουγέα, Αντιπροέδρων, Κ. Αμάντου, Γενικού Γραμματέως, Ν. Μαυρή, Ταμίου, Δ. Γκίνη, Βιβλιοθηκαρίου και Β. Αργυροπούλου, Κ. Δημαρά, Φ. Δραγούμη, Δ. Ζακυθηνού, Α. Μπενάκη, Α. Α. Πάλλη, Γ. Σιδέρη, Κ. Τριανταφυλλοπούλου και Εμμ. Τσουδερού».

26. «Το Μάϊο του 1937 η αρτισύστατη Εταιρεία Ιστορικών Μελετών [...] εξήτησε από το Σύλλογο να της εκχωρήση το δικαίωμα εκδόσεως του περιοδικού “Ελληνικά”. Ο Σύλλογος απεδέχθη την πρόταση και απεφάσισε να παραχωρήση στην Εταιρεία 10 σειρές τόμων του περιοδικού (τόμοι 1-9) και μία πλήρη σειρά της “Ιστορικής και Λαογραφικής Βιβλιοθήκης”. Απεφάσισε επίσης να ενισχύση την Εταιρεία με χορηγία υπέρ της εκδόσεως του περιοδικού για τα έτη 1937 και 1938 ανερχομένη σε 12.000 δρχ. ετησίως» (Μπελιά, *ό.π.*, σ. 193-194).

τόμους 10 (1937-1938) και 11 (1939). Οργανώθηκε από τον Γκίνη η Βιβλιοθήκη της Εταιρείας και αντίτυπά της αποδελτιώθηκαν για την *Ελληνική Βιβλιογραφία 1800-1863*,²⁷ ενώ ο εκ των νεοτέρων Νίκος Γ. Σβορώνος (1911-1989) ανέλαβε τη σύνταξη του Ευρετηρίου του περιοδικού.²⁸ Ο πόλεμος όμως τα άλλαξε όλα. Ο κατοχικός στρατός καταστρέφει τα αρχεία και τη Βιβλιοθήκη, όπως και τα αντίτυπα του τόμου 11 που φυλάσσονταν στα γραφεία της οδού Αμερικής 16.²⁹

Το 1952 το περιοδικό περνάει στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών με διευθυντές τον Στίλπωνα Π. Κυριακίδη και τον Λίνο Πολίτη (1906-1982), και γίνεται περισσότερο φιλολογικό και διαχρονικό.³⁰ Κάποια από τα μέλη της διαλυμένης Εταιρείας Ιστορικών Μελετών συνεχίζουν να δημοσιεύουν, καθώς το 1948 ήταν η τελευταία χρονιά που συνεργάστηκαν στο περιοδικό της Επιστημονικής Εταιρείας, την Αθηνά, και μάλιστα στο αφιέρωμά της στον Αδαμάντιο Κοραή. Η αντίδραση των συντηρητικών μελών της Εταιρείας οδήγησε στην καταψήφιση του Προέδρου και Διευθυντή του περιοδικού Κ. Άμαντου³¹

27. *Ελληνικά*, τ. 10 (1937-1938), σ. 415-416. Στον Α' τόμο, 1939, της *Ελληνικής Βιβλιογραφίας* Γκίνη – Μέξα, σ. xix, υπάρχει η συντομογραφία: ΕΙΜ: Βιβλιοθήκη Εταιρείας Ιστορικών Μελετών.

28. «Το Διοικητικόν Συμβούλιον απεφάσισε τον καταρτισμόν αναλυτικού και μεθοδικού ευρετηρίου των μέχρι σήμερα εκδοθέντων δέκα τόμων», *Ελληνικά*, τ. 10 (1937-1938), σ. 415. «Η απόφασις όμως αυτή ήταν ανθρώπινη και δεν μπορούσε να προβλέψει ότι μια μεγάλη εθνική περιπέτεια που θα ξέσπαγε σε λίγο, τον Οκτώβριο του 1940, θα γινόταν αιτία να αναβληθεί ο καταρτισμός του Ευρετηρίου που προγραμματίστηκε. Η αναβολή της πρώτης εκείνης αποφάσεως είχε ως συνέπεια και δεκαετίες πολλές να περάσουν από τη χρονιά της εκδόσεως του περιοδικού (1928) ως την έκδοση του ευρετηρίου του και να χαθεί η ευκαιρία να αξιοποιηθούν οι ικανότητες του κ. Ν. Σβορώνου, ο οποίος, όπως μου είχε πει σε μια συζήτησή μας στο Παρίσι, θα ήταν ο συντάκτης του ευρετηρίου των τόμων 1-10». Ηλίας Σπυρόπουλος (σύνταξη), *Ελληνικά. Ευρετήριο τόμων 1 (1928) – 20 (1967)*, Θεσσαλονίκη 1979, σ. ιγ'.

29. «Μετά την υπό των Γερμανών κατάληψιν των επί της οδού Αμερικής 16 Γραφείων της Εταιρείας και την σύλησιν των Αρχείων και της Βιβλιοθήκης μετά των αντιτύπων του 11ου τόμου, η Εταιρεία διελύθη και η έκδοσις του περιοδικού “Ελληνικά” [...] έμεινεν ανεκπλήρωτος». Κ. Άμαντος, Σ. Β. Κουγέας, Αθήνα 28.3.1951, προς την Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη: Σωκράτης Β. Κουγέας, «Φιλικαί αναμνήσεις», *Νέα Εστία*, τ. 70, τχ. 825 (15.11.1951), *Αφιέρωμα στον Κωνσταντίνο Άμαντο*, σ. 1477.

30. «Αντιθέτως προς τα παλαιότερα “Ελληνικά”, τα οποία ήσαν κυρίως δημοσίευμα ιστορικών, η ύλη του νέου περιοδικού θα είναι όχι μόνον ιστορική, αλλά κυρίως φιλολογική, υπό την ευρύτεραν έννοιαν της φιλολογίας, ήτοι θα περιλαμβάνη μελέτας φιλολογικάς, ιστορικάς, αρχαιολογικάς και λαογραφικάς, αναφερομένας εις τε την αρχαιότητα, το Βυζάντιον και την Νέαν Ελλάδα». (*Ελληνικά*, τ. 12 (1952), σ. [3]).

31. «Τον Χατζιδάκην διεδέχθη εις την Προεδρίαν της Επιστημονικής Εταιρείας [ο

και αυτό σήμαινε διακοπή συνεργασίας των μελών της Εταιρείας Ιστορικών Μελετών. Ο Δημαράς και οι μαθητές του προχωρούν στον σχεδιασμό της έκδοσης της *Αλληλογραφίας* του Κοραή, η οποία θα πραγματοποιηθεί από το 1964 ως το 1984 σε 6 τόμους με τη συνεργασία και νεότερων συνεργατών, στην εκδοτική σειρά του Ομίλου Μελέτης Ελληνικού Διαφωτισμού *Νέα Ελληνικά Κείμενα*³² και στη σταδιακή έκδοση του τόμου *Έρανος εις Αδαμάντιον Κοραήν* με 10 μελέτες που κυκλοφόρησαν σε ανάτυπα από το 1952 ως το 1965 με έξοδα της Επιτροπής Ανεγέρσεως Ανδριάντος Κοραή εν Χίω. Ανάμεσα στις μελέτες βρίσκονται και εκείνες του Δημαρά και του Γκίνη.³³

Το πρόβλημα απόκτησης περιοδικού για τον Δημαρά και την ομάδα του, η οποία μεγάλωσε καθώς νεότεροι μελετητές την πλαισίωναν, λύνεται με την έκδοση του περιοδικού *Ο Εραμιστής* του Ομίλου Μελέτης Ελληνικού Διαφωτισμού το 1963³⁴ και δευτερευόντως με τις *Εποχές* (1963-1967), όπου δημοσιεύτηκαν μελέτες υψηλής εκλαΐκευσης σε κύκλους σχεδιασμένους από τον ίδιο.³⁵ Και τα δύο τους επέτρεπαν εν μέρει αυτονομία και

Κ. Άμαντος] (της οποίας ουσιαστικώς προήδρευε προ του 1941). [...] Παρά ταύτα η εκτροπή της Επιστημονικής Εταιρείας και της “Αθηνάς” από την γραμμή της παραδόσεως, μας ηνάγκασε τους συντηρητικότερους εκ των παλαιών εταίρων, το 1948 να τον παραμερίσωμεν, πράγμα το οποίον τον επίκρανε προς καιρόν». (Νικόλαος Β. Τωμαδάκης, «Κωνσταντίνος Ι. Άμαντος (1874-1960)», *Αθηνά*, τ. 63 (1959), σ. 3-13) [= *Απανθίσματα. Γραμματολογικά και βιογραφικά της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας (Μελέται και άρθρα)*, Φέξης, Αθήνα 1962, σ. 250-259:252].

32. Την επιστασία της εκδοτικής σειράς είχε ο Κ. Θ. Δημαράς. Στην εκδοτική επιτροπή για την *Αλληλογραφία Κοραή* μετείχαν ο Κ. Θ. Δημαράς, ο Άλκης Αγγέλου, η Αικατερίνη Κουμαριανού και ο Εμμανουήλ Ν. Φραγκίσκος. Στο αρχικό στάδιο της συγκρότησης και της φιλολογικής προπαρασκευής των κειμένων έλαβαν μέρος και η Ευγενία Βέη-Χατζηδάκη και ο Γεώργιος Κουρνούτος.

33. Τα περιεχόμενα του τόμου: Κ. Άμαντος, «Αδαμάντιος Κοραής» (1952), Κ. Θ. Δημαράς, «Ανέκδοτα γράμματα του Κοραή» (1952), Δ. Μαντζουλίνος, «Ο Κοραής εμπνευστής της εκστρατείας της Χίου» (1953), Φ. Η. Ηλιού, «Ανέκδοτα και ξεχασμένα γράμματα από την αλληλογραφία Κοραή» (1953), Δ. Γκίνης, «Κρίτωνα στοχασμοί» (1954), Α. Αγγέλου, «Η “Τράγου κατάργησις”» (1955), Σ. Καββάδας, «Αφιερώσεις προς Κοραήν» (1958), Ευγ. Χατζηδάκη, «Δύο επεισόδια από τις διαμάχες των φιλοσόφων» (1958), Βαγγ. Σκουβαράς, «Ανέκδοτα αντικοραϊκά κείμενα» (1965).

34. Όμιλος Μελέτης του Ελληνικού Διαφωτισμού, *Ο Εραμιστής. Ευρετήριο τ. 1-20 (1963-1995), Πίνακες περιεχομένων, Γενικό ευρετήριο, Κατάλογος συνεργατών*, επιμέλεια Π. Δ. Μιχαηλάρης, Γιούλη Ευαγγέλου-Μποτή, πρόλογος Δ. Γ. Αποστολόπουλος, Αθήνα 2001, 457 σ. Αρκετές από τις επισημάνσεις της μελέτης μου για τον ΟΜΕΔ και τον *Εραμιστή* συναντώνται με τις απόψεις που υποστηρίζει ο Δ. Αποστολόπουλος, σ. 7-9.

35. Ο πρώτος κύκλος δημοσιεύτηκε σε τεύχη του περιοδικού *Εποχές* το 1964 και ανατυπώθηκε σε βιβλίο: Σπ. Ι. Ασδραχάς – Ελισ. Ζαχαριάδου – Λουκία Δρούλια – Παν.

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΚΡΙΤΩΝΟΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΟ
ΑΠΟ ΤΟΝ Δ. ΓΚΙΝΗ

*Ἀνάτυπον ἀπὸ τὸν
«Ἔργων εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν»*

ΑΘΗΝΑ

1954

αποφυγή των εξαρτήσεων από βουλήσεις άλλων. Αυτός ίσως ήταν ο λόγος για τον οποίο ο Κ. Θ. Δημαράς, ως εμπνευστής του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Βασιλικού Ιδρύματος Ερευνών (1960-1962) και Διευθυντής του από το 1963, δεν ίδρυσε περιοδικό του Κέντρου.

Προς την άλλη κατεύθυνση της δημιουργίας ερευνητικού φορέα ο Δημαράς πλαισιωμένος από τους συνοδοιπόρους του, γηραιότερους, με πρώτο τον Γκίνη, συνομήλικους και νεότερους, δεν ξέχασε τον στόχο που δειλά και συμβιβαστικά εξέφρασε η Εταιρεία Ιστορικών Μελετών αλλά και ο ίδιος περιέγραψε ξετυλίγοντας ένα πρόγραμμα νεοελληνικών φιλολογικών ερευνών (1942)³⁶ και, όταν βρέθηκε τρόπος, σχεδίασε μια εκδοτική σειρά νεοελληνικών κειμένων με τίτλο «Νεοελληνική Βιβλιοθήκη» (1943), με πρώτη και μόνη έκδοση εκείνη της *Χριστίνας* του Ιωάννη Ζαμπέλιου με επιμέλεια του Γιάννη Σιδέρη.³⁷ Τον ίδιο χρόνο, για να κρατιέται το καντήλι αναμμένο, δίδαξε *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* σε ιδιωτικό κύκλο ακροατών.³⁸ Ύστερα πρωταγωνίστησε στη δημιουργία σωματίου για την οργάνωση ελεύθερου προγράμματος σπουδών, το *Αθήναιον*, με λαμπρή παρουσία από το 1946 ως το 1967, όπου παρουσίαζε έρευνες και συγγραφές του, στο γίγνεσθαι, για την παιδεία του νέου ελληνισμού³⁹ και την *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* που κυκλοφόρησε το 1948. Η

Μουλλάς – Εμμ. Φραγκίσκος – Β. Π. Παναγιωτόπουλος, *Σταθμοί προς τη νέα ελληνική κοινωνία*, επιλεγόμενα: Κ. Θ. Δημαρά, έκδοση του περιοδικού «*Εποχές*», Αθήνα 1965, ια΄+254 σ. Ο δεύτερος κύκλος δημοσιεύτηκε σε τεύχη του περιοδικού *Εποχές* το 1966 και ανατυπώθηκε σε βιβλίο: Λουκία Δρούλια – Αικ. Κουμαριανού – Εμμ. Ν. Φραγκίσκος – Παν. Μουλλάς – Γ. Π. Σαββίδης – Άλκης Αγγέλου, *Περιηγήσεις στον ελληνικό χώρο*, επιλεγόμενα: Κ. Θ. Δημαρά, Αθήνα, [Όμιλος Μελέτης Ελληνικού Διαφωτισμού], 1968, 4ο σ. [8]+156+[32] εικόνες.

36. Σειρά επιφυλλίδων στην εφημερίδα *Ελεύθερον Βήμα*: «Ζητήματα της νέας φιλολογίας», 20.6.1942· «Τα μέσα και ο σκοπός», 7.8.1942. Βλ. την πρόσφατη αναδημοσίευση, Κ. Θ. Δημαράς, *Σύμμικτα, Δ΄, Λόγια περί μεθόδου*, τ. Α΄, 1931-1963, επιλογή κειμένων Φίλιππος Ηλιού, επιμέλεια Πόπη Πολέμη, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη και Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2013, σ. 123-126, 130-138. Βλ. και Λουκία Δρούλια, «Κ. Θ. Δημαράς: από τη θεωρία στην πράξη», *Επιστημονική συνάντηση στη μνήμη του Κ. Θ. Δημαρά*, επιμέλεια Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, Αθήνα, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 1994, σ. 13-20:17-18.

37. Αλέξης Πολίτης, «Η ενασχόληση με την πρώιμη νεοελληνική φιλολογία στα χρόνια της Κατοχής και του Εμφυλίου», *Κοινωνικοί αγώνες και Διαφωτισμός. Μελέτες αφιερωμένες στον Φίλιππο Ηλιού*, επιμέλεια Χρήστος Λούκος, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2007, σ. 121-123.

38. Κ. Θ. Δημαράς, *Συνεντεύξεις*, Ερμής, Αθήνα 1986, σ. 13-14, 42-43.

39. *Αθήναιον, πρώτη εικοσαετία 1946-1966*, Αθήνα 1967, 205 σ.

θεωρία του για τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό, που διατυπώθηκε το 1945,⁴⁰ έδωσε νέα πνοή στο τμήμα των Νεοελληνικών Σπουδών, που μπορούσε να την ενσωματώσει ξεπερνώντας στατικά σχήματα και απარიθμήσεις.

Το 1960 από τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου στο Βασιλικό Ίδρυμα Ερευνών, που είχε ιδρυθεί το 1958, ο Δημαράς θα προσπαθήσει να χτίσει συμμαχίες και να προτείνει στο Δ.Σ. (3.4.1960) την ίδρυση Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών, το οποίο «πρέπει να έχει σκοπούς ευρυτάτους περιλαμβάνοντας από απόψεως χρόνου όλες τας προϋποθέσεις αι οποίαι ωδήγησαν εις την διαμόρφωσιν του Νεοελληνικού Πολιτισμού, από απόψεως χώρου όλους τους γειτονεύσαντας Πολιτισμούς και τας σχέσεις των μετά του Ελληνικού Πολιτισμού, και τέλος από απόψεως είδους όλες τας εκδηλώσεις αι οποίαι απαρτίζουν την έννοιαν “Νεοελληνικός Πολιτισμός”».⁴¹ Το Δ.Σ. δεν δέχθηκε την εισήγηση. Το κυρίαρχο τρίσημο σχήμα της εθνικής συνέχειας καλά κρατούσε και η λύση για τη δημιουργία τριών ερευνητικών κέντρων (Αρχαίο, Βυζαντινό, Νεοελληνικό) ήταν η απάντηση, με αναβολή της Ίδρυσης του Αρχαίου.⁴² Στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών του 1960

40. «Η Γαλλική Επανάσταση και ο Ελληνικός Διαφωτισμός γύρω στο 1800», *Δημοκρατικά Χρονικά*, τ. Α', τχ. 6 (23.7.1945), σ. 11-12.

41. Η πρόταση θύμιζε κάτι από τον σκοπό της Εταιρείας Ιστορικών Μελετών (1936) και ο Κ. Θ. Δημαράς θα αναφερθεί εμμέσως σε αυτή κατά τον απολογισμό της θητείας του (1958-1962) ως Διευθύνοντος Συμβούλου του Β.Ι.Ε. (18.12.1962): «Η συνείδησις της ανεπαρκούς αυτογνωσίας του νέου ελλητισμού, η συνείδησις των άμεσων και ζωτικών αναγκών αι οποίαι επιβάλλουν όπως ο νέος ελλητισμός λάβη σαφή γνώσιν του περιβάλλοντος αυτόν κόσμου από βορρά, από ανατολών, αλλά και από την δύσιν και από τον νότον, ήσαν επίσης αποφασιστικοί λόγοι συντελέσαντες εις την εκλογήν των πρώτων αντικειμένων της ανησυχίας του Ιδρύματος. Υπενθυμίζεται εδώ ότι υπό τοιούτον πνεύμα είχαν προβληματισθεί διά αντίστοιχα θέματα κατά το πρόσφατον παρελθόν ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρής, ότε είχε κληθεί προς τον σκοπόν οργανώσεως Τρίτου Ελληνικού Πανεπιστημίου, ολίγον δε προ της ενάρξεως του δευτέρου παγκοσμίου Πολέμου ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρύσανθος Φιλιππίδης» [Βασιλικόν Ίδρυμα Ερευνών (Β.Ι.Ε.), *Επετηρίς*, τ. 4 (1962), σ. 115]. Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και τη δική του επισήμανση του 1942: «για να ικανοποιηθεί σε όλη του την έκταση το ευρύτατο πρόγραμμα που διέγραφα, θα χρειαζόταν και ένας αναλόγου ευρύτητος οργανισμός που να παρέχει σε πλήθος ερευνητών και τις αναγκαίες ειδικές γνώσεις και τα αναγκαία επιστημονικά μέσα για την εντατική απόδοση της εργασίας τους. Αλλά αυτά θα τα ξαναπούμε άλλοτε. Σαν συμπέρασμα της σειράς αυτής των σημειωμάτων [...] θα ήθελα να δείξω ότι δεν είναι καθόλου απροσάρμοστη στην πραγματικότητα: δύναμη, πίστη και ασφάλεια είναι οι καρποί που προσφέρονται στην κοινωνία από τέτοιες μελέτες [...]» (Κ. Θ. Δημαράς, «Λόγια περί μεθόδου», *Σύμμικτα Δ'*, ό.π., σ. 137-138).

42. Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, «Ιστορικό σχέδιασμα για την ίδρυση και την πορεία του ΕΙΕ», *Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών 1958-2008. Ίδρυση, πορεία, προοπτικές*,

η εθνική απογραφή πέρασε ως κύριος σκοπός.⁴³ Ο Γκίνης θα βρεθεί, ως φιλοξενούμενος ερευνητής, ανάμεσα στους νέους ερευνητές και στην προσπάθεια ολοκλήρωσης της *Ελληνικής Βιβλιογραφίας 1800-1863*, που θα συνεχιστεί ως τη δεκαετία του 1980.⁴⁴

Ολοκληρώνω την προσέγγισή μου για τον Δ. Σ. Γκίνη, σεμνό και ώριμο λόγιο, και στα επιτεύγματά του στην Ιστορία της νεοελληνικής παιδείας, όπως ελπίζω ότι θα φανεί με την παρουσίαση της μελέτης του για τα *Ανώνυμα έργα του Κοραή*, δημοσιευμένη το 1948 με την αφιέρωση: *Του φίλου Κ. Θ. Δημαρά. Για τη διακοσιετηρίδα του Κοραή*.⁴⁵

Στις πρώτες πέντε γραμμές της μελέτης του οριοθετεί το αντικείμενό της: «τάση του Κοραή ν' αποφεύγει να βάζει τ' όνομά του στις εργασίες του» και ορίζει τους στόχους της: «ποιες ήταν οι αιτίες της τάσης αυτής», «ποιες είναι οι ανώνυμες εργασίες του Κοραή ή ποιες του αποδίδονται εσφαλμένα».⁴⁶

Η μελέτη αρχίζει με την παράθεση των εξηγήσεων για την τάση του Κοραή προς την ανωνυμία και την ψευδωνυμία, και ακολουθεί για κάθε εξήγηση η εξέταση των επιχειρημάτων της και των παραδοχών της με επιχειρήματα που αντλούνται από την κοινή λογική, τα κείμενα του Κοραή, τις γνώμες των συγχρόνων του και τα διδάγματα της Ψυχολογίας, αφού η προσέγγιση και το δοκίμιο του Γκίνη στην αφετηρία του είναι βιβλιογραφικό, αλλά ευτυχώς στην πραγμάτευσή του καταλήγει ψυχογραφικό και είναι πολύ στέρεο, αφού και σήμερα διαβάζεται με ενδιαφέρον, 69 χρόνια μετά τη δημοσίευσή του.

Για τις συζητήσεις και τις διατυπωμένες γνώμες της προηγούμενης βιβλιογραφίας ο Γκίνης επιστρατεύει ή και κατακτά επί τούτου τη γνώση του συνολικού έργου του Κοραή, και μάλιστα των Επιστολών του, από τη μοναδική «συνολική» παλιωμένη έκδοση του Νικόλαου Δαμαλά (1885). Αυτός ο υπομνηματισμός είναι που του επιτρέπει να πείσει και τον πλήρως ενημερωμένο αναγνώστη του κοραϊκού έργου και της κοραϊκής βιβλιογραφίας.

Η αναίρεση ή ο μετριασμός των περισσοτέρων από τις εξηγήσεις που

επιμέλεια Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, 50 χρόνια Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2008, σ. 23-24, 48.

43. Κ. Θ. Δημαράς, *Για μια εθνική απογραφή*, έκδοση Εταιρείας Θρακικών Μελετών, Αθήνα 1963, 16 σ. «Εθνική απογραφή», εφημ. *Το Βήμα*, 18.6.1969.

44. *Έκθεση εικοσαετίας 1960-1980*, Αθήνα, Κέντρον Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 1980, σ. 46-60. *Έκθεση πεπραγμένων 1981-1991*, Αθήνα, Κέντρον Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 1992, σ. 33-52, 54-55.

45. Βλ. Δημοσιεύματα Δ. Σ. Γκίνη, αρ. 33. Η αφιέρωση στη σ. 2.

46. Δημητρίου Σ. Γκίνη, *Τα ανώνυμα έργα του Κοραή*, Αθήνα 1948, σ. 3.

είχαν προταθεί για την ανωνυμία ή την ψευδωνυμία του Κοραή, ακολουθούνται από τις προτάσεις του Γκίνη, που εξηγούν τις περιπτώσεις των κοραϊκών επιλογών και ορθώνουν μια ψυχογραφική εξήγηση που επικαλείται τον φόβο δημοσιότητας, δημόσιας παρουσίας και συλλογικών ιδιωτικών συναντήσεων, που διαπερνά όλη σχεδόν τη ζωή του και τις ανθρώπινες και κοινωνικές σχέσεις του, αναιρώντας ακόμη και ομολογημένες ή και διακηρυγμένες αρχές του ανθρώπου και του συγγραφέα, με αποτέλεσμα την ηθική και υλική ζημία του, για την οποία υποφέρει «μέχρις αποπληξίας».⁴⁷

Για το δεύτερο μέρος της μελέτης του, με την εξέταση καθενός από τα ανώνυμα και ψευδώνυμα έργα του Κοραή, ο Γκίνης ετοιμαζόταν από τα μέσα της δεκαετίας του 1930, λόγω των ενδιαφερόντων του αλλά κυρίως εξ αιτίας των άμεσων ερωτημάτων που του έθετε η σύνταξη της *Ελληνικής Βιβλιογραφίας*, για τους χαρακτηρισμούς και την απόδοση των περιγραφόμενων έργων. Τώρα οι χαρακτηρισμοί και οι αποδόσεις έπρεπε να επανεξεταστούν και πάντως να υπομνηματιστούν και να γίνουν συνεκτικά κείμενα μικρότερων ή μεγαλύτερων υποκεφαλαίων από ένα συγγραφέα που τον χαρακτήριζε η συντομία των διατυπώσεων.

Απαριθμεί, λοιπόν, τα 14 επώνυμα έργα του Κοραή (1786-1815), τα 29 έργα στα οποία υπογράφει μόνο τον πρόλογο ή την προκήρυξη για την έκδοση της *Ελληνικής Βιβλιοθήκης* του και των *Παρέργων* της, δηλώνοντας ότι αυτά δεν είναι αντικείμενο της μελέτης. Απαριθμεί ύστερα και εξετάζει αναλυτικά 10 ανώνυμα ή ψευδώνυμα έργα που ο Κοραής τα ομολόγησε ως δικά του στην αυτοβιογραφία και στη διαθήκη του. Τέλος, απαριθμεί 13 έργα και 6 κριτικά σημειώματα στο περιοδικό *Ερμής ο Λόγιος*, που παραδέχεται στις επιστολές του ότι είναι δικά του. Στο τέλος εξετάζονται τα 21 έργα που αποδόθηκαν στον Κοραή με αδύνατα ή σοβαρά επιχειρήματα. Ένα από αυτά είναι η *Εφημερίς του Κάτω Κόσμου*, που θεώρησε ο Γκίνης ότι είναι έργο του Κοραή και τώρα στο Παράρτημα του βιβλίου το δημοσίευσε υπομνηματισμένο ως ανέκδοτο ο Κ. Θ. Δημαράς από χειρόγραφο της Βιβλιοθήκης Κοραή.⁴⁸

Με την παρουσίαση της κορυφαίας μελέτης του Γκίνη για τα ανώνυμα έργα του Κοραή, που γνώρισε θερμή υποδοχή και χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα στις κοραϊκές σπουδές, ολοκληρώνεται η προσέγγισή μου για τον ερευνητή, τον συγγραφέα και τον άνθρωπο Δημήτριο Σ. Γκίνη, που αναδείχθηκε γοργή συνείδηση στην κοινωνία μας και πύργωσε έργο που αποδείχθηκε άξιο της αναφοράς και της μνήμης μας.

47. Στο ίδιο, σ. 5, υποσ. 1.

48. Στο ίδιο, σ. 51-55 και 32-33, υποσ. 6.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΓΚΙΝΗ

ΤΑ ΑΝΩΝΥΜΑ ΕΡΓΑ
ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ

Βιβλιογραφικό δοκίμιο

Με ένα ανέκδοτο κείμενό του:
«Έφημερίς τοῦ κάτω κόσμου»

ΑΘΗΝΑ
1948

ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΓΚΙΝΗ*

1. «Τὰ ταχυδρομεῖα ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπὶ Ἀγγλικῆς Προστασίας», *Εἰκονογραφημένον Ἑπτανησιακὸν Ἡμερολόγιον Ἰωάννου Ν. Πήλικα* 1 (1913), Ἀθήνα, Ταρυσόπουλος, [1912], σ. 281-287.
Βλ. και αρ. 4.
2. *Περὶ τῆς Ταχυδρομικῆς Συγκοινωνίας*, Ἀθήναι 1913.
3. «Ὁ περὶ Μηδείας θρῦλος ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ Δικαίου», *Ἐφημερίς Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς Νομολογίας*, τ. ΑΒ' (1913), σ. 198-208.
Τυπώθηκε και χωριστό ἀνάτυπο με τον ἴδιο τίτλο, Ἀθήναι, τύποις Π. Α. Πετράκου, 1913, 8ο, σ. 13.
4. «Τὰ Ταχυδρομεῖα ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπὶ Ἀγγλικῆς Προστασίας», *Πρακτικὰ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Πρώτου Πανιονίου Συνεδρίου (20-22 Μαΐου 1914)*, και αἱ ἐν αὐτῷ ἀνακοινώσεις, Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Α. Πετράκου, 1915, σ. 259-263.
Η μελέτη του αρ. 1 με λίγες διαφοροποιήσεις.
5. «Das Promulgationsjahr der Isaurischen Ecloge», *Byzantinische Zeitschrift*, τ. 24 (1923-1924), σ. 346-358.

* Η ἀναγραφή των δημοσιευμάτων του Δ. Σ. Γκίνη συντάχθηκε ὕστερα ἀπὸ αυτοψία σχεδὸν ὅλων των δημοσιευμάτων, τα οποία καταγράφονται χωρὶς ἐξαιρέσεις και ἀξιολογικὰ κριτήρια. Στην ἀναγραφή που δημοσίευσε η Σύνταξη του περιοδικοῦ *Ο Εραμιστής*, τ. 8 (1970), *Τόμος Δ. Σ. Γκίνη*, σ. ια'-ιε', με 65 ἀναγραφές (1915-1967) και 2 ὑπὸ ἐκδοση, προσθέτονται 4 ἀναγραφές (αρ. 1-3, 41), 14 ἀναγραφές βιβλιοκρισιῶν του (αρ. 6, 12, 15, 20, 21, 27, 45, 58, 61, 62, 64, 65, 78, 86) και 6 ἀναγραφές της περιόδου 1972-1978 (αρ. 83-85, 87-89), και 2 ἀναγραφές μεταθανάτιων ἐκδόσεων (αρ. 90, 91). Ἀπὸ τις δύο ἀναγραφόμενες, στον *Εραμιστή*, ως ὑπὸ ἐκδοση, η πρώτη ἀναγράφεται στον αρ. 91 (ἐκδοση 1985), ἐνὼ η δεύτερη ἐπαναλαμβάνεται συμπληρωμένη.

Τα στατιστικὰ στοιχεῖα των 91 δημοσιευμάτων του Δ. Σ. Γκίνη δείχνουν ὅτι μοιράστηκαν δίκαια ἀνάμεσα στις δύο ερευνητικὲς του ἀγάπες, την Ἱστορία του Δικαίου (48 δημοσιεύματα, 52,75% του συνόλου) και τη μελέτη της νεοελληνικῆς παιδείας (43 δημοσιεύματα, 46,15% του συνόλου). Ἀν στην ἐνότητα της νεοελληνικῆς παιδείας ἀναζητήσουμε τη βιβλιογραφία, θα τη βρούμε σε 15 δημοσιεύματα ἀπὸ τα 43 συνολικὰ, 31,3%). Οἱ 14 βιβλιοκρισίες μοιράζονται 10 στο Δίκαιο και 4 στην παιδεία, και ἀποτελοῦν το 14,3% των 91 δημοσιευμάτων.

Στη βιβλιογραφία για τον Δ. Σ. Γκίνη ἀναγράφονται 10 δημοσιεύματα, τα οποία ἴσως και να ἀυξηθοῦν. Δημοσιεύτηκαν με την ευκαιρία των τιμῶν που του ἀποδόθηκαν το 1960 (αρ. 1), το 1970 (αρ. 2-4) και μετὰ τον θάνατό του, 1978 (αρ. 5-8). Ο αρ. 9 εἶναι λήμμα σε βιογραφικὸ λεξικό (1985), ἐνὼ ο αρ. 10 εἶναι ἀπαρχὴ κριτικῆς προσέγγισης του ἔργου του.

6. Βιβλιοκρισία: «C. A. Spulber, *L'Eloge des Isauriens, texte, traduction, histoire*, Cernautzi (Roumanie), Librairie Mühldorf, 1929, IV+188», *Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher*, τ. 7 (1930), σ. 192-196.
7. «Ζητήματά τινα ἐκ τῆς Ἐκλογῆς τῶν Ἰσαύρων», *Ἐπετηροῖς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* (στο ἐξῆς: *ΕΕΒΣ*), τ. 10 (1933), σ. 43-54.
8. «Ἐπὶ τοῦ Νομοκάνονος τοῦ Μαλαξοῦ», *Ἑλληνικά*, τ. 7 (1934), σ. 99-103.
9. «Κατάλογοι ἑλληνικῶν Κωδίκων ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ», *ΕΕΒΣ*, τ. 11 (1935), σ. 361-382.
10. «Ἡ εἰς τὴν “φράσιν κοινὴν” παράφρασις τοῦ Νοκομάνονος τοῦ Μαλαξοῦ», *Ἑλληνικά*, τ. 8 (1935), σ. 29-47.
11. «Ἄγνωστον ἰδιωτικὸν ἐγχειρίδιον βυζαντιακοῦ Δικαίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 12 (1936), σ. 411-413.
12. Βιβλιοκρισίεις: «Γεωργίου Γ. Λαδᾶ, *Βιβλιογραφικαὶ ἔρευναι ἀναφερόμεναι εἰς τὰ ἔργα τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ*. Ἀθῆναι, Βιβλιοπωλεῖον τῶν βιβλιοφίλων, ὁδὸς Ἀκαδημίας 33, 1934. Εἰς σχ. 8ον, σελ. 45+1. Φ. Μιχαλοπούλου, Ἄνδρέας Μουστοξύδης (1785-1860), ἐν *Γενικῇ Ἑλληνικῇ Βιβλιογραφίᾳ* Εὐτυχίου Βαγιονάκη 2 (1935), σελ. 88-94. Εὐαγγέλου Π. Φωτιάδου, Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος, *αὐτόθι* 2 (1935), σελ. 104-109. Γ. Βαλέτα, Ἀθανάσιος Χριστόπουλος, *αὐτόθι* 3 (1936), σελ. 8-14. Φ. Μιχαλοπούλου, Παναγιώτης Χιώτης (1814-1896), *αὐτόθι* 3 (1936), σελ. 24-32», *Ἑλληνικά*, τ. 9 (1936), σ. 327-335.
13. «Τὸ Ἐπαρχικὸν Βιβλίον καὶ οἱ Νόμοι Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀσκαλωνίτου», *ΕΕΒΣ*, τ. 13 (1937), σ. 183-191.
14. «Συμπλήρωσις τοῦ καταλόγου τῶν ἐκδόσεων Ν. Γλυκέως», *Ἡπειρωτικὰ Χρονικά*, τ. 12 (1937), σ. 175-179.
Βλ. συμπλήρωση στον αρ. 43.
15. Βιβλιοκρισία: «Vladimir Benešević, *Ioannis Scholastici Synagoga L titulorum ceteraque eiusdem opera iuridica* (Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, Phil. hist. Abteilung, Neue Folge, Heft 14) Tomus I, München 1937», *ΕΕΒΣ*, τ. 13 (1938), σ. 439.
16. «Ὁ Κ. Νικολόπουλος ὡς μουσικοσυνθέτης καὶ γαλλόφωνος ποιητής», *Ἑλληνικά*, τ. 10 (1937-1938), σ. 280.
17. «Μία ἄγνωστη ᾠδὴ τοῦ Κάλβου», *Νέα Ἐστία*, τ. 23 (1938), σ. 347-349.
Βιβλιοκρισία: Κ. Θ. Δημαρᾶς, «Τὰ κείμενα τοῦ Κάλβου», εφημ. *Ελευθέρον Βῆμα*, 20.6.1938.
18. «Ὁ Νομοκάνων τοῦ Μαλαξοῦ ὡς πηγὴ Δικαίου τοῦ μετὰ τὴν ἄλωσιν Ἑλληνισμοῦ», *Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, τ. 13 (1938), σ. 395-401.
«Ἀνεκoinώθη ὑπὸ κ. Κωνσταντίνου Τριανταφυλλοπούλου». Ἡ εἰσήγησή του στις σ. 395-396.

19. «Διορθώσεις εις τὴν Ἐξάβιβλον τοῦ Ἄρμενοπούλου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νομοκάνονος τοῦ Μαλαξοῦ», *ΕΕΒΣ*, τ. 14 (1938), σ. 306-309.
20. Βιβλιοκρισία: «*Bibliografia Romaneasca veche 1508-1830* de Joan Bianu–Nerva Hodos si Dan Simonescu. Tomul III 1809-1830 Bucuresti 1912-1936 [εἰς 4ον, σ. VIII + 777+2 ἄ.ἄ.]», *Ἑλληνικά*, τ. 10 (1937-1938), σ. 182-185.
21. Βιβλιοκρισία: «Δ. Β. Μπόσδα, *Περὶ τοῦ γάμου. Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ γάμου κατὰ τὴν Ἐκλογὴν τῶν Ἰσαύρων*», *Ἑλληνικά*, τ. 10 (1937-1938), σ. 407-411.
22. *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Ἀναγραφὴ τῶν κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περιόδον ὅπουδῆποτε ἔλληνιστὶ ἐκδοθέντων βιβλίων καὶ ἐντύπων ἐν γένει [...]* ὑπὸ Δημητρίου Σ. Γκίνη καὶ Βαλερίου Γ. Μέξα (+1937) [...]: τόμος πρῶτος, 1800-1839, Πραγματεῖα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμος 11ος, ἐν Ἀθήναις 1939, 4ο, xx+476 σ.· τόμος δεύτερος, 1840-1855, ἐν Ἀθήναις 1941, XII+500 σ.· τόμος τρίτος, 1856-1863, ἐν Ἀθήναις 1957, ix+625 σ.
Βιβλιοκρισίαις τ. Α': Κ. Α[μαντος], *Ἑλληνικά*, τ. 11 (1939), σ. 366-67· Κ. Θ. Δημαράς, εφημ. *Ελευθερον Βήμα*, 23.10.1939· Λ. Χ. Ζ[ώης], *Αἱ Μούσαι*, τχ. 978 (Ἀπρ.-Ιούν. 1940), σ. 11· Νέστωρ Κουμαριανός, *Το Νέον Κράτος*, τ. 4 (1940), σ. 879-897· Δημήτριος Μάργαρης, *Νέα Ἐστία*, τ. 27 (1940), σ. 384-386· Φάνης Μιχαλόπουλος, *Ἡ Καθημερινή*, 6.11.1939, ἀπάντησις Δ. Σ. Γκίνη, 20.11.1939, ἀνταπάντησις Φ. Μ., 4.12.1939· Γεώργιος Π. Μπούρας, *Νεολόγος Πατρῶν*, 9.11.1939· Γ. Ι. Φουσάρας, *Πνευματικὴ Ζωή*, τχ. 61 (25.3.1940), σ. 66· Ε. Π. Φωτιάδης, *Το Νέον Κράτος*, τ. 3 (1939), σ. 205-207· Andrea Horváth, *Magyar Könyvzetle*, τεύχος Ἰαν.-Μαρτ. 1940, σ. 72-74 καὶ *Νέα Ἐστία*, τ. 27 (1940), σ. 386-387.
Βιβλιοκρισίαις τ. Β': Κ. Θ. Δημαράς, εφημ. *Ελευθερον Βήμα*, 9.9.1941.
Βιβλιοκρισίαις τ. Γ': Κ. Θ. Δημαράς, εφημ. *Το Βήμα*, 27.12.1957.
23. «Τὸ ἐξ ἑθίμων Δίκαιον τῶν Χίων ἐπὶ Τουρκοκρατίας», *Ἑλληνικά*, τ. 11 (1939), σ. 299-306.
«Ἀφιερῶται εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Κ. Ἄμαντον.»
24. «Ὁ μεταφραστὴς τοῦ “Ἀριστοδήμου” καὶ τὸ πρῶτον δημοσίευμα τοῦ Γ. Ναύτη», *Νέα Ἐστία*, τ. 25 (1939), σ. 63.
25. «Αἱ θεολογικαὶ ἐκδόσεις τοῦ Κάλβου», *Ἑλληνικά*, τ. 11 (1939), σ. 333.
26. «Ἡ φυλλάδα γιὰ τοσοῦτοῦ Τούρκου», *Ἑλληνικά*, τ. 11 (1939), σ. 333-334.
27. Βιβλιοκρισία: «C. A. Spulber, *Le concept byzantin de la loi juridique*, Bucuresti 1938. Τοῦ αὐτοῦ, *Indreptarea legei. La code valaque de 1652. 1ère partie. Histoire*, Bucuresti 1938», *ΕΕΒΣ*, τ. 15 (1939), σ. 459-462.
28. «Τὰ ἑλληνικὰ βιβλία τοῦ 1839» ἐφημ. *Ἡώς*, τ. 2 (1940), σ. 36-37.
29. «Ὁ “θάνατος τοῦ Δημοσθένους” τοῦ Νικολάου Πίγκολου», *Νέα Ἐστία*, τ. 32 (1942), σ. 991-992.
30. «Ἡ “Ὡιδὴ στὴ χαρὰ” τοῦ Σίλλερ», *Ραδιόφωνον*, φ. 44 (22 Ἀπρ. 1944).
Σε συνεργασία μετὰ τὴν Ελπίδα Δ. Γκίνη. Μετάφρασις τῆς ὠδῆς τοῦ Σίλλερ, ποὺ περιλαμβάνεται στὴν ἐνάτη συμφωνία τοῦ Μπετόβεν. Κατόπιν προκήρυξις τῆς Χορωδίας

- Αθηνών (1933), βραβεύθηκε από επιτροπή των Γ. Δροσίνη, Π. Νιρβάνια, Κ. Καρθαίου, Δ. Μητρόπουλου και Φ. Οικονομίδη, το 1935. Αναδημοσιεύτηκε: *Ξένα ποιήματα στη γλώσσα μας παρουσιασμένα από την Ελπίδα Δ. Γκίνη*, [Αθήνα] 1965, 4ο, σ. 15· η «Ωδή στη χαρά» στις σ. 11-12. Στη συλλογή αναδημοσιεύονται και μεταφράσεις των ετών 1937-1947 των John Keats, Jean Moréas και R. Tagore.
31. «Προεπαναστατικά άνυπαρκτα τυπογραφεία», *Ἔφημ. Ἡώς*, τ. 3, τεύχος Ἰουλίου 1947.
  32. «Άνυπαρκτα βιβλία», *ἔφημ. Ἡώς*, τ. 3, τεύχος Ὀκτωβρίου 1947.
  33. *Τὰ ἀνώνυμα ἔργα τοῦ Κοραῆ. Βιβλιογραφικὸ δοκίμιο. Μὲ ἓνα ἀνέκδοτο κείμενό του: «Ἐφημερίς τοῦ κάτω κόσμου»*, Ἀθήνα 1948, σ. 56.
Σε επίμετρο, σ. 51-55, δημοσιεύεται η «Ἐφημερίς τοῦ κάτω κόσμου» ἀπὸ τον Κ. Θ. Δημαρά. Βιβλιοκρισία: Κ. Θ. Δημαράς, *ἔφημ. Το Βῆμα*, 13.8.1948.
  34. «Δέκα ἀνέκδοτα γράμματα τοῦ Κοραῆ στὸν Πέτρο Σκυλίτση Ὀμηρίδῃ», *Ἀθηνᾶ*, τ. 52 (1948), σ. 131-144.
  35. «Ὁ πρῶτος ἑλληνικὸς τουριστικὸς ὁδηγός», *Ἑλληνικὸ Ὑπαιθρο*, Ἐκδοσις Ἐνώσεως Ὀρειβατῶν Φυσιολατρῶν, Πρωτοχρονιὰ 1948, σ. 78.
  36. «Ὁ “Βασιλικὸς νόμος Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου” εἰς Νομοκάνονας τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνων», *ΕΕΒΣ*, τ. 19 (1949), σ. 209-228.
«Ἀνεκoinώθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τὴν 24.2.1949 διὰ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Κωνστ. Τριανταφυλλοπούλου.» Στὰ ΠΑΑ, τ. 24 (1949), σ. 74 δημοσιεύτηκε περίληψις: «Τί εἶναι ὁ εἰς τὸν Νομοκάνονα τοῦ Μαλαξοῦ μνημονευόμενος Νόμος Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου».
  37. «Γύρω ἀπ’ τὸν Κοραῆ», *Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση*, τ. 4, ἀρ. 6 (Σεπτ.-Ὀκτ. 1949), σ. 222.
  38. «Τὸ ἔθιμικὸν Δίκαιον ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ ὁ “κώντικας” τοῦ νοταρίου Πούλου», *ΕΕΒΣ*, τ. 20 (1950), σ. 257-264.
  39. «Ὁ συγγραφεὺς τῆς “Ἱστορίας Σουλίου καὶ Πάργας”», *Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση*, τ. 5, ἀρ. 1 (Σεπτ.-Ὀκτ. 1950), σ. 27-28.
Βλ. καὶ αρ. 41.
  40. «Ἡ ἀνέκδοτη τρίτη ἔκδοσις τῆς Βιβλιογραφίας τοῦ Παπαδόπουλου Βρετοῦ», *Ὁ Βιβλιόφιλος*, τ. 4, ἀρ. 4 (Ὀκτ.-Δεκ. 1950), σ. 63.
  41. «Τὸ κρυπτογράφημα τοῦ τίτλου τῆς βενετικῆς ἐκδόσεως τῆς *Ἱστορίας Σουλίου καὶ Πάργας*», *Ὁ Βιβλιόφιλος*, τ. 5, ἀρ. 1 (Ἰαν.-Μάρτ. 1951), σ. 11.
Βλ. καὶ αρ. 39.
  42. «Λόγος ἀνέκδοτος Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου εἰς τὴν προεόρτιον ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Δημητρίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 21 (1951), σ. 145-149.
  43. «Αἱ ἐκδόσεις τοῦ Γλυκῦ», *Ὁ Βιβλιόφιλος*, τ. 5, ἀρ. 3 (Ἰούλ.-Σεπτ. 1951), σ. 48-49.
Συμπλήρωσις του αρ. 14.

44. «Τὸ χειρόγραφο τῆς αὐτοβιογραφίας τοῦ Κοραῆ», *Ἑλληνικά*, τ. 12 (1952), σ. 146-147.
45. Βιβλιοκρισία: «Σταμάτη Καρατζᾶ, *Κοραῆς καὶ Νικολόπουλος*, Ἀθήνα 1949. [Collection de l'Institut Français d'Athènes, dirigée par Octave Merlier, 23]. Σελ. 60», *Ἑλληνικά*, τ. 12 (1952), σ. 214-215.
46. «Περίγραμμα ἱστορίας τοῦ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 22 (1952), σ. 33-59.
47. «Περὶ τὴν μετάφρασιν τῆς Ἐξαβίβλου ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Σπανοῦ», *Τόμος Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου ἐπὶ τῇ 600ετηρίδι τῆς Ἐξαβίβλου του*, Θεσσαλονίκη 1952, σ. 173-178.
48. «Μία ἄγνωστη ἰταλικὴ μετάφραση τριῶν ποιημάτων τοῦ Χριστόπουλου», *Ὁ Βιβλιόφιλος*, τ. 6, ἀρ. 1 (Ἰαν.-Μάρτ. 1952), σ. 90-91.
49. «Αἱ ἐκδόσεις τῶν Λυρικῶν τοῦ Χριστόπουλου», *Ὁ Βιβλιόφιλος*, τ. 6, ἀρ. 2 (Ἀπρ.-Ἰούν. 1952), σ. 103-105.
50. «Ἡ ἐρωτικὴ ζωὴ τοῦ Κοραῆ», *Ἑλληνικὴ Δημιουργία*, τ. 10 (1952), σ. 115-117.
51. «Πέντε ἐπισκοπικαὶ ἀποφάσεις διαζυγίου τῆς Δυτ. Μακεδονίας τοῦ ἡ' αἰῶνος», *ΕΕΒΣ*, τ. 23 (1953), σ. 348-354.
52. «Στοχασμοὶ τοῦ Κρίτωνα. Κείμενο σχολιασμένο», *Ἀνάτυπον ἀπὸ τὸν «Ἐρανον εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν»*, Ἀθήνα 1954, σ. 140-156.
Ὁ Ἐρανος κυκλοφόρησε το 1956, τχ. Α', σ. ζ'+1-192 καὶ το 1965 ολοκληρωμένος, σ. ζ'+1-368, ἀπὸ τὴν Επιτροπὴν Ἀνεγέρσεως Ἀνδριάντος Ἀδαμαντίου Κοραῆ ἐν Χίω.
53. «Ἡ ἑλληνικὴ συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 24 (1954), σ. 108-157.
54. «Ἐνδεκα ἐπισκοπικαὶ ἀποφάσεις διαζυγίου ἐν Κρήτῃ ἐπὶ Τουρκοκρατίας», *ΕΕΒΣ*, τ. 25 (1955), σ. 121-126.
55. «Περίγραμμα ἱστορίας τοῦ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου. Ἐκδοσις δευτέρα», *ΕΕΒΣ*, τ. 26 (1956), σ. 164-197.
56. «Ἀνέκδοτον ἐγχειρίδιον περὶ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικῆς διαδοχῆς κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Δίκαιον», *ΕΕΒΣ*, τ. 27 (1957), σ. 272-291.
57. «Τὸ “Κοινάριον” τοῦ Καμπανίας Θεοφίλου», *Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, τ. 32 (1957), σ. 247-251.
«Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ κ. Παναγ. Πουλίτσα κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς 23 Φεβρουαρίου 1956» [βλ. ΠΑΑ, τ. 31 (1956), σ. 146].
58. Βιβλιοκρισις: «Γεωργίου Α. Πετροπούλου, *Νομικὰ ἔγγραφα Σίφνου τῆς συλλογῆς Γ. Μαριδάκη (1684-1835) μετὰ συμβολῶν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ μεταβυζαντινοῦ δικαίου*, τεύχος 1ον, Ἀθήναι 1956. Τοῦ αὐτοῦ, *Ὁ κῶδιξ τοῦ νοταρίου Ἀθηνῶν Παναγῆ Πούλου (1822-1833)*, Ἀθήναι 1957», *ΕΕΒΣ*, τ. 27 (1957), σ. 402-404.

59. «Διορθώσεις εις τὴν “Πεῖραν” Εὐσταθίου τοῦ Ῥωμαίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 28 (1958), σ. 248-257.
Βλ. καὶ «Υπό εκτύπωση, αρ. 1», στο τέλος της Αναγραφῆς.
60. «Προσθήκαι εἰς τὸ Περιγράμμα ἱστορίας Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 28 (1958), σ. 258-263.
61. Βιβλιοκρισία: «Γεωργίου Α. Πετροπούλου, *Νοταριακαὶ πράξεις Παξῶν διαφόρων νοταρίων τῶν ἐτῶν 1658-1810*, Ἀθῆναι 1958», *ΕΕΒΣ*, τ. 28 (1958), σ. 495-496.
62. «Βιβλιογραφικὰ σημειώματα: Bernard M. W. Knox, “The Ziskind Collection of greek manuscripts”, ἐν *The Yale University Library Gazette*, v. 32 (1952 October) number 2, σ. 39-56. Νικολάου Ι. Πανταζοπούλου, *Ἑλλήνων συσσωματώσεις κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν*, Ἀθῆναι 1958, σ. 39. [Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ π. «Γνώσεις»], *ΕΕΒΣ*, τ. 28 (1958), σ. 560-561.
63. «Διόρθωσις εἰς χωρίον τῶν *Βασιλικῶν*», *ΕΕΒΣ*, τ. 29 (1959), σ. 349-350.
64. Βιβλιοκρισία: «Παν. Ι. Ζέπου, Μιχαὴλ Φωτεινοπούλου, *Νομικὸν Πρόχειρον (Βουκουρέστιον 1765)*, τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον, Ἀθῆναι 1959», *ΕΕΒΣ*, τ. 29 (1959), σ. 477-478.
65. Βιβλιοκρισία: «Γεωργίου Α. Πετροπούλου, *Νοταριακαὶ πράξεις Μυκόνου τῶν ἐτῶν 1663-1779*, Ἀθῆναι 1960», *ΕΕΒΣ*, τ. 29 (1959), σ. 479-480.
66. «Λανθάνουσα πατριαρχικὴ ἀπόφασις τοῦ ἰς' αἰῶνος περὶ τῆς ἐπιληψίας ὡς λόγου διαζυγίου», *ΕΕΒΣ*, τ. 30 (1960), σ. 145-149.
67. *Νομικὸν ποιηθὲν καὶ συνταχθὲν εἰς ἀπλὴν φράσιν ὑπὸ τοῦ πανιερωτάτου, ἐλλογιμωτάτου ἐπισκόπου Καμπανίας κυρίου κυρίου Θεοφίλου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων (1788). Κριτικὴ ἔκδοσις μετὰ εἰσαγωγῆς καὶ εὔρετηρίων πινάκων ὑπὸ Δημητρίου Σ. Γκίνη, ἐπιτίμου διδάκτορος Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη 1960)*, σ. μθ'+363 (= Παράρτημα τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης).
Βιβλιοκρισία: Παν. Ι. Ζέπος, *ΕΕΒΣ*, τ. 30 (1960), σ. 574-575.
68. «Ὁ ὑπ' ἀριθ. 121 κῶδιξ τῆς Μονῆς ἁγ. Νικάνορος (Ζάβορδας) καὶ δύο χρονολογίαι: τῆς Ἐκλογῆς τῶν Ἰσαύρων καὶ τοῦ Προχείρου Νόμου», *ΕΕΒΣ*, τ. 30 (1960), σ. 351-352.
69. «Οἱ λόγοι διαζυγίου ἐπὶ Τουρκοκρατίας», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, τ. 8 (1960-1963), *Μνημόσυνον Περικλέους Βιζουκίδου*, σ. 239-284.
Στο ἀνάτυπο: Θεσσαλονίκη 1960.
70. *Κατάλογος ἑλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν 1811-1853*, πρόλογος Κ. Θ. Δημαρᾶ, Κέντρον Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν Βασιλικῆς Ἰδρύματος Ἐρευνῶν,

- [πρώτη έκδοσις], Ἀθήναι 1963, σχ. 8ο μικρό, σ. 4 χ.ἀρ. τυπωμένες +α'-δ'+43 πολυγραφημένες.
 Παρουσίαση: *Ο Έρανιστής*, τ. 1 (1963), σ. 158-160. Η δεύτερη έκδοση στον αρ. 82.
71. «Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Θεοφίλου Καμπανίας. Ὁ πνευματικὸς κόσμος ἐνὸς φιλελεύθερου Δεσπότη», *Ὁ Έρανιστής*, τ. 1 (1963), σ. 33-40.
72. *Κείμενα Βυζαντινοῦ καὶ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου εἰς χειρογράφους ἐν Ἑλλάδι κώδικας*, Ἀθήναι 1963, σ. 47.
 Στη σ. 3: Ἀφιερώνεται στὴν Ἑλπίδα, τὴ γυναῖκα μου. Στη σ. 5: Ἡ παρούσα μελέτη ἀποτελεῖ τὸ πόρισμα ἐρεύνης, ἀνατεθείσης μοι καὶ ἐπιχορηγηθείσης ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 0774 τῆς 16 Ἰουλίου 1960 ἐγγράφου του.
 Βιβλιοκρισία: A. Dain, *Bulletin de l'Association G. Budé*, 1963, σ. 368-370.
73. «Διορθώσεις, συμπληρώσεις καὶ προσθήκες στὸ “Répertoire” τοῦ M. Richard», *Ὁ Έρανιστής*, τ. 1 (1963), σ. 111-116.
74. «Ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης κατεβαίνει στὴν Ἑλλάδα», *Ὁ Έρανιστής*, τ. 2 (1964), σ. 187-189+4 σ. ἐκτὸς κειμένου (εἰκόνες 1-4).
75. «Ὁ “Νέος Ἀρμενόπουλος” τοῦ Κωνσταντίνου Χρυσοκεφάλου (1831)», *ΕΕΒΣ*, τ. 33 (1964), σ. 185-205.
76. «Ὁ ἑλληνικὸς Τύπος (1811-1863). Συμπλήρωμα», *Ὁ Έρανιστής*, τ. 2 (1964), σ. 222.
77. «Σημαιολογικὰ ἐκ μεταβυζαντινῶν νομικῶν κειμένων Α'», *Ἀθηνᾶ*, τ. 67 (1963-1964), σ. 370-376.
78. Βιβλιοκρισίες: «Γεωργίου Α. Πετροπούλου, *Ἱστορικὴ Εἰσαγωγή εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου* (Ἀθήνα 1961), σχ. 8ον, σ. 128. Nicolas G. Svoronos, *La Synopsis major des Basiliques et des Appendices*. (Recherches sur la tradition juridique à Byzance). Paris 1964, σχ. 8ον, σ. VIII+210», *ΕΕΒΣ*, τ. 33 (1964), σ. 312-315.
79. «Ἐκλογή τῶν Ἰσαύρων», *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία*, τ. Ε', Ἀθήνα 1964, στήλ. 533-534.
80. «Οἱ παραλείψεις στὶς βιβλιογραφίες», *Ὁ Έρανιστής*, τ. 3 (1965), σ. 76-78.
81. *Περίγραμμα Ἱστορίας τοῦ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου*, Πραγματεῖα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τ. 26, ἐν Ἀθήναις 1966, σχ. 4ο, σ. 423.
 Βιβλιοκρισίες: Κ. Θ. Δημαράς, εφημ. *Το Βήμα*, 27.1.1967· Valentin Al. Georgescu, *Revue des Études Sud-Est Européennes*, τ. 6 (1968), σ. 163-165· Παν. Ι. Ζέπος, *ΕΕΒΣ*, τ. 35 (1966-1967), σ. 404-405· R. Janin, *Revue des Études Byzantines*, τ. 25 (1967), σ. 326-327· Ι. Καραγιαννόπουλος, *Βυζαντινά*, τ. 1 (1969), σ. 234-236· Ι. Καραγιαννόπουλος, *Südost-Forschungen*, τ. 28 (1969), σ. 448-450· Γ. Π. Νάκος, *Ελληνικά*, τ. 21 (1969), σ. 203-210· Μ. Σταματελάτος, εφημ. *Ἡ Καθημερινή*, 19.12.1965, 30.10.1966.
82. *Κατάλογος ἑλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν 1811-1863*. Δευτέρα Ἔκδοσις. Πρόλογος Κ. Θ. Δημαρᾶ. Κέντρον Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν Β.Ι.Ε., Ἀθήναι 1967, σχ. 8ο μικρό, σ. 7+35.
 Η πρώτη έκδοση στον αρ. 70.

83. «Κανόνες συντάξεως Γενικής Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιογραφίας», *Βιβλιογραφικά*, τ. 1 (1972), σ. 13-16.
84. «Περίγραμμα Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου. Συμπλήρωμα πρῶτον», *ΕΕΒΣ*, τ. 39-40 (1972-1973), σ. 201-246.
85. «Ἀθησαύριστοι λέξεις ἢ σημασίαι λέξεων ἐκ τῆς ἀνεκδότου *Βακτηρίας ἀρχιερέων* (1645)», *ΕΕΒΣ*, τ. 73-74 (1973), σ. 290-297.
86. Βιβλιοκρισία: «Νικ. Ι. Πανταζοπούλου (σὺν τῇ συνεργασίᾳ) Δεσποίνης Τσουρόκα-Παπαστάθη, *Κῶδιξ Μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατίστης*, Τεύχος Α', Θεσσαλονίκη 1974 (σ. κθ'+208)», *ΕΕΒΣ*, τ. 41 (1974), σ. 525-526.
87. «Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες», *Ὁ Ἐραμιστής*, τ. 13 (1975), σ. 215-217.
88. «Παναγιώτης Γιαννετάκης: Ἕνας λησμονημένος ἥρωας τοῦ Εἰκοσιένα», *ΔΙΕΕ*, τ. 20 (1971-1977), σ. 99-110.
89. «Περίγραμμα Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου. Συμπλήρωμα δεύτερον», *ΕΕΒΣ*, τ. 43 (1977-1978), σ. 152-187.
90. «Ἀκριβέ μου Φίλε! [Κ. Θ. Δημαρᾶ]», *Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς. Ἀφιέρωμα στὸν Κ. Θ. Δημαρᾶ, Ὁ Ἐραμιστής*, τ. 11 (1974), Ἀθήνα 1980, σ. VII-VIII. Βλ. καὶ σ. [V].
91. *Νομοκάνων Μανουὴλ Μαλαξοῦ τοῦ ἐκ Ναυπλίου τῆς Πελοποννήσου μετενεχθεὶς εἰς λέξιν ἀπλῆν διὰ τὴν τῶν πολλῶν ὠφέλειαν*. Κριτικὴ ἔκδοσις ὑπὸ Δημητρίου Σ. Γκίνη, Ἐπιτίμου Διδάκτορος τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ Νικολάου Ι. Πανταζοπούλου, Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, *Νόμος, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίδα τοῦ Τμήματος Νομικῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, τ. 1 (1985), 8 σ. χ.ἀρ.+560.
Ο Ν. Ι. Πανταζόπουλος σημείωσε στον Πρόλογο, σ. [7]: *Ἡ ἔκδοσις εκπονήθηκε ἀπὸ τον αείμνηστο Δημήτριο Σ. Γκίνη και τον γράφοντα, και περατώθηκε το 1962. Στο τεύχος αυτό περιέχεται αποκλειστικά το κείμενο του Νομοκάνονα. Ἡ εκτενὴς εισαγωγή, τα παλαιογραφικά corrigenda και οι αναλυτικοὶ πίνακες των ευρετηρίων θα αποτελέσουν την ὕλη δευτέρου τεύχους, η δημοσίευσή του οὐοίου ἐπίκειται.*

ΥΠΟ ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

1. Ἐν συνεργασίᾳ με τὸν κ. Γ. Παπαδημητρίου: *Ἡ Πείρα Εὐσταθίου τοῦ Ῥωμαίου*. Κριτικὴ ἔκδοσις.
Βλ. και αρ. 59.

Με αὐτὴ την καταγραφή τελειώνει ἡ Αναγραφὴ Δημοσιευμάτων του Δ. Σ. Γκίνη, σύμφωνα με δική του υπόδειξη στη Σύνταξη του περιοδικοῦ *Ὁ Ἐραμιστής*, τ. 8 (1970), σ. ιε'. Παρόμοια αναγραφὴ ὑπάρχει στον κατάλογο των «υπὸ ἔκδοσιν»

εργασιών του Γεωργίου Αντ. Παπαδημητρίου, που συνέταξε ο ίδιος το 1970: (*Εν συνεργασία μετὰ τοῦ Δ. Γκίνη*) *Εὐσταθίου τοῦ Ῥωμαίου «Πεῖρα» Κριτική ἔκδοσις (τῆ ἐγκρίσει καὶ χορηγία τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης)*. Βλ. Κώστας Λάμπας, «Μνήμη Γεωργίου Αντ. Παπαδημητρίου (1920-2007)», *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά*, τ. 9 (2008), σ. 357. Τα κατάλοιπα του Γ. Παπαδημητρίου τα φυλάσσει η οικογένειά του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ Δ. Σ. ΓΚΙΝΗ

1. Νικόλαος Ι. Πανταζόπουλος, «Ὁ Δημήτριος Γκίνης καὶ ἡ συμβολή του εἰς τὴν ἔρευναν τῆς Ἱστορίας τοῦ Βυζαντιανοῦ καὶ Μεταβυζαντιανοῦ Δικαίου», *Ἀρμενολόγος*, τ. 14 (1960), σ. 757-763.
Στην υποσημείωση της σ. 757: «Εἰσήγησις λεχθεῖσα τὴν 11ην Μαΐου 1960, εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν ἐπίσημον ἀναγόρευσιν, ὡς ἐπιτίμου διδάκτορος τῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν, τοῦ κ. Δημητρίου Γκίνη».
2. Περιοδικὸ Ὁ Ἐραμιστής, ἔκδοσις τοῦ «Ὁμίλου Μελέτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Διαφωτισμοῦ», τ. 8 (1970), *Τόμος Δ. Σ. Γκίνη*, σ. ιε΄+362.
Ἀγγελία γιὰ τὴν ἔκδοσις καὶ πρόσκλησις γιὰ ἀποστολὴν συνεργασιῶν στο «Ἀφιέρωμα στὸν Δ. Σ. Γκίνη»: Ὁ Ἐραμιστής, τ. 7 (1969), σ. 180, 210. Βιβλιοκρισία: Κ. Θ. Δημαράς, *ἐφημ. Τὸ Βῆμα*, 24.7.1970.
3. Κ. Θ. Δημαράς, «Ἄγαπητὲ Φίλε [Δ. Σ. Γκίνη]», Ὁ Ἐραμιστής, τ. 8 (1970), *Τόμος Δ. Σ. Γκίνη*, σ. ζ΄-ι΄+1 φωτογραφία ἐκτὸς κειμένου: Ἀναγόρευσις τοῦ Δ. Σ. Γκίνη σὲ ἐπίτιμο διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (11 Μαΐου 1960).
Τὸ κείμενο εἶναι προσφώνηση, ἐπιστολικὸς πρόλογος – ἀναφορὰ στὸν ἄνθρωπο καὶ στὸ ἔργο του. Στὸ τέλος τῆς προσφώνησης τοῦ Κ. Θ. Δημαρά ολιγόστιχη εὐχαριστήρια ἀπάντησις με τὴν υπογραφή του Δ. Σ. Γκίνη.
4. Ἡ Σύνταξις τοῦ περιοδικοῦ Ὁ Ἐραμιστής, «Ἀναγραφὴ δημοσιευμάτων Δ. Σ. Γκίνη», Ὁ Ἐραμιστής, τ. 8 (1970), *Τόμος Δ. Σ. Γκίνη*, σ. ια΄-ιε΄.
Ἀναγραφὴ 65 δημοσιευμάτων (1915-1967). Στὴ σ. ιε΄ υποσημείωσις: **Παραλείφθηκαν οἱ βιβλιοκρισίαι καὶ μερικὲς ἄλλες ἀσήμαντες, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ τιμωμένου ἐργασίας*. Στὸ τέλος, σ. ιε΄, προστέθηκαν 2 ἀναφορές σε Ὑπὸ ἐκτύπωσιν ἐργασίας του. Ἡ πρώτη ἐκδόθηκε τὸ 1985 (ἀρ. 91). Ἡ δευτέρα καταγράφεται ἐδῶ, με συμπληρώσεις, στὸ τέλος τῆς Ἀναγραφῆς.
5. Κ. Θ. Δημαράς, «Δ. Σ. Γκίνης», *ἐφημ. Τὸ Βῆμα*, 29.9.1978.
6. Ν. Γ. Μαυρῆς, «Δημήτριος Σ. Γκίνης», *Νέα Ἑστία*, τ. 52, ἀρ. 1230 (1.10.1978), σ. 1299-1300.
7. «Εἰς μνήμην Δημητρίου Γκίνη (†11.9.1978) Ἀ΄ Ἀντιπροέδρου καὶ Μ(εγάλου) εὐεργέτου τῆς Ἐ(ταιρείας) Β(υζαντινῶν) Σ(πουδῶν). Ὁμιλίαι εἰς τὸ Φιλολογικόν του Μνημόσυνον ὀργανωθὲν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας τὴν 20ὴν Δεκεμ-

- βρίου 1978». Νικόλαος Β. Τωμαδάκης, “Α’. Εἰς τὸ φιλολογικὸν μνημόσυον” *ΕΕΒΣ* 43 (1977-78) 384-386. [= *Νεοελληνικὰ δοκίμια καὶ μελέται*, Ἀθήνα 1991, σ. 408-410]. Σ. Τρωιάνος, “Β’. Ὁ ἐρευνητὴς τοῦ Δικαίου”, *ΕΕΒΣ*, τ. 43 (1977-1978), σ. 387-394.
8. Κ. Θ. Δημαρᾶς, «Δημήτριος Σ. Γκίνης», *Ὁ Ἐραμιστής*, τ. 15 (1978-1979), σ. 330-335.
9. Σπύρος Τρωιάνος, «Γκίνης, Δημήτριος (Ἀθήνα 1890-1978)», *Παγκόσμιο Βιογραφικὸ Λεξικό*, τ. 3, Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1985, σ. 109-110.
10. Κωνσταντῖνος Γ. Πιτσάκης, «Οἱ ἀναστολές ἐνὸς φιλελεύθερου ἐκδότη. Οἱ ἐκκλησιαστικὲς πηγές καὶ ὁ Δ. Σ. Γκίνης», *Ὁ Ἐραμιστής*, τ. 26 (2007), σ. 295-298.

BIBLIA TOY ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Δ. ΓΚΙΝΗ
ΣΤΗ ΓΕΝΝΑΔΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ – ΔΩΡΕΑ Δ. Σ. ΓΚΙΝΗ

1. *Compendio della storia degli Egizi, degli Assiri, de’ Medi, de’ Persiani, de’ Greci, dei Re di Roma, della Repubblica Romana, dell’ Impero Romano, e dell’ Impero d’ Oriente* / compilato dal padre Mechelangelo Bonotto Domenicano... Tomo I-II: In Venezia, Presso Lionardo Bassaglia, 1785.
Γεννάδειος: H72/B71
2. *Περὶ τῆς ἀποκαλυφθείσης Μυστικῆς Ἐταιρίας ἐν περιλήψει, μετὰ τινων ἐπ’ αὐτῆς παρατηρήσεων*. [Ναύπλιο 1831], 8 σ.
ΓΜ 2107, Ηλίου Β’ 1831.112
Γεννάδειος: HG911.1/P44
3. α. *Istruzioni che servono di Risposta ad alcuni Questiti relative all’ esecuzione delle Leggi e discipline della Carta Bollata*. Corfú, il 22 Agosto 1835. Μονόφυλλο.
ΘΠ, IB, αρ. 2184
Γεννάδειος: HG112.2 /A95
- β. *Continuazione Delle Istruzioni, che rispondono a Questi relative alle Leggi e discipline su la Carta Bollata*. Corfú, il 24 Settembre 1835. Μονόφυλλο.
ΘΠ, IB, αρ. 2152
Γεννάδειος: HG112.2 /A95
4. *Rapporto del Nobilissimo Dott. Giorgio Cipriotti in nome del Comitato a cui fu demandata la revisione del Codice penale* [Corfú] 1837, 16 σ. (χολοβό).
ΘΠ, IB, αρ. 2378
Γεννάδειος: HG112.4/R22
5. *Rapporto del Giovanni Annino...* [Corfú] 1837, 3 σ. (χολοβό).
ΘΠ, IB, αρ. 2379
Γεννάδειος: HG112.4/R22
6. *Rapporto del Villetta Calichiopulo...* [Corfú 1837], 4 σ.
ΘΠ, IB, αρ. 2380
Γεννάδειος: HG112.4/R22
7. *Rapporto... del Antonio Conte Lando...* [Corfú] 1837, 4 σ.
ΘΠ, IB, αρ. 2381
Γεννάδειος: HG112.4/R22
8. *Rapporto... Dionisio Metaxan ...* [Corfú] 1837, 4 σ.
ΘΠ, IB, αρ. 2382
Γεννάδειος: HG112.4/R22

9. *Rapporto... Niccolo Calloná...* [Corfú] 1837, 8 σ.
ΘΠ, IB, αρ. 2383 Γεννάδειος: HG112.4/R22
10. *Άκολουθία τῶν ἐν ἀγίοις πατέρων ἡμῶν Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα... Προσετέθη δὲ καὶ ἑτέρα ἀκολουθία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Κατὰ τὴν ἐν Νεοχωρίῳ Τυπογραφίαν τοῦ Παναγίου Τάφου. Παρὰ Χ. Ἰωακείμ Δημητρίου καὶ Κωνσταντίνῳ Ἰωαννίδῃ, 1840, 6 σ. χ.ἀρ.+34+2 χ.ἀρ.+51.
ΓΜ 3256, Ηλιού Γ' 1840.8 Γεννάδειος: T 581.2*
11. *Λογίδριον συντεθὲν καὶ ἐκφωνηθὲν ὑπὸ Ἰωάννη Σ. Γαλάτῃ τὴν 19 Ἰουρίου εἰς τὰς δημοσίους ἐξετάσεις. Περὶ ἐλευθερώσεως τῆς Χίου...* Ἐν Ἐρμουπόλει. Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Γεωργίου Πολυμέρη. Τὴν 11 Ἰουλίου 1841, 2 χ.ἀρ.+6 σ.
ΓΜ 3497, Ηλιού Γ' 1841.102 Γεννάδειος: HG75/614
12. *Documenti eq Vincenzo Dondi, ex regente di Corfu'e membro del VI parlamento jonio, assoggettati alla Camera dei Comuni...* Malta, da' Torchi di Filippo Izzo, 1841. 4 χ.ἀρ.+6 σ.
B.I.1361 Γεννάδειος: HG107.59/V.4
13. *Elenco de' medici, chirurghi, medico-chirurghi, medici-pratici, farmacisti, levatrici, bassi chirurghi e de' flebotomi che possono esercitare la rispettiva loro professione negli Stati Uniti delle Isole Jonie...* Corfu, Dall' Ufficio Generale di Sanità, 1845. Μονόφυλλο.
C. Th. Dimaras αρ. 134 Γεννάδειος: HG113.8/E39
14. *Πράξεις τῆς Ὀγδῆς Γερουσίας τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν πρώτην αὐτῆς συνάθροισιν... τὸ ἔτος 1845.* Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1845, vii+115 σ.
ΓΜ 4219 Γεννάδειος: HG111.2/A881
15. *Πράξεις τῆς Ὀγδῆς Γερουσίας τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν δευτέραν αὐτῆς συνάθροισιν συγροτηθεῖσαν τὸ ἔτος 1845.* Τυπωθεῖσαι ἀδείᾳ τῆς γενικῆς κυβερνήσεως, Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1847. IX+70 σ.
ΓΜ 4627 Γεννάδειος: HG111.2/A881
16. *Πράξεις τῆς Ὀγδῆς Γερουσίας τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν τρίτην αὐτῆς «ἔκτακτον» συνάθροισιν συγροτηθεῖσαν τὸ ἔτος 1845.* Τυπωθεῖσαι ἀδείᾳ τῆς γενικῆς κυβερνήσεως, Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1847. IX+50 σ.
ΓΜ 4829 Γεννάδειος: HG111.2/A881
17. *Πράξεις τῆς Ὀγδῆς Γερουσίας τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν τετάρτην αὐτῆς συνάθροισιν συγροτηθεῖσαν τὸ ἔτος 1845.* Τυπωθεῖσαι ἀδείᾳ τῆς γενικῆς κυβερνήσεως, Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1849. IX+20 σ.
ΓΜ5032 Γεννάδειος: HG112.2/A881
18. *Πράξεις τῆς Ὀγδῆς Γερουσίας τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων,*

- έκδοθείσαι υπό τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν πέμπτην αὐτῆς <ἔκτακτον> συνάθροισιν συγκροτηθεῖσαν τὸ ἔτος 1845. Τυπωθεῖσαι ἀδεία τῆς γενικῆς κυβερνήσεως, Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1849. VIII+67 σ.
ΓΜ 5033 Γεννάδειος: HG112.2/ A881
19. Πράξεις τῆς Ἐννάτης Βουλῆς τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν πρώτην αὐτῆς συνάθροισιν συγκροτηθεῖσαν τὸ ἔτος 1850... Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1850, VI+21 σ.
ΓΜ 5280 Γεννάδειος: HG112.2/A89
20. Πράξεις τοῦ Δεκάτου Κοινοβουλίου τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν δευτέραν αὐτοῦ Συνοδὸν συγκροτηθεῖσαν κατὰ τὰ ἔτη 1854 καὶ 1855. Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1855. ζ'+16 σ.
ΓΜ 6527 Γεννάδειος: HG112.2/ A891Q
21. Πράξεις τοῦ Ἐνδεκάτου Κοινοβουλίου τοῦ Ἠνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων νήσων, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τῶν 1817, ἐπὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ Συνοδὸν συγκροτηθεῖσαν κατὰ τὸ ἔτος 1857, Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1857. ζ'+46 σ.
ΓΜ 7359 Γεννάδειος: HG112.2/ A892Q
22. Σύνοψις Ἱεραῶς Κατηγήσεως κατ' ἐρωταπόκρισιν συναρμολογηθεῖσα μὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τοῦ Πλάτωνος, μητροπολίτου Μόσχας Ὁρθοδόξου διδασκαλίας ὑπὸ Β. Δ. Καλλιφρονος, ἐπιθεωρηθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ... Πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κυρίου [...] Κωνσταντίου Α'..., Γαλατᾶς Κωνσταντινουπόλεως 1857, ια'+13-88 σ.
ΓΜ 7399 Γεννάδειος: T972.5
23. Λόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ Κωνσταντίνου Ζαβιτζιάνου, τὴν 18 Σεπτεμβρίου μηνὸς 1858, κατὰ τὴν διανομὴν τῶν βραβείων μετὰ τὰς δημοσίας ἐξετάσεις τοῦ πέμπτου ἔτους τοῦ Παρθεναγωγείου... Κέρκυρα: τυπ. τῆς Κυβερνήσεως, 1858, 24 σ.
ΓΜ 7617 Γεννάδειος: HG542.9/V.2
24. Προσωρινὸς κανονισμὸς τῶν ἀσκήσεων τοῦ πεζικοῦ. Μέρος Α' Ἀσκήσεις στρατιώτου, οὐλαμοῦ καὶ ἀκροβολιστῶν... Ἐν Ἀθήναις: τυπ. «Ἐρμού», 1862, 148 σ.
ΓΜ 9462, ΘΠ 2, 455 Γεννάδειος: HG664.19
25. Ἡ ἀρνησιδικία ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματός μου, καὶ ἡ... ἀλληλογραφία μου, μετὰ συντόμων παρατηρήσεων ὑπὸ Ἡλία Ζερβοῦ Ἰακωβάτου... Ἐν Κεφαλληνίᾳ, τυπ. Κεφαλληνία, 1868, 8 σ. χ.ἀρ.+76
H-Π 1868.181 Γεννάδειος: HG125.39/ V.5
26. Ἐπικήδειος [...] ἐπὶ τοῦ νεκροῦ Τιμοθέου Τ. Φορέστη τὴν 2 Ἰανουαρίου 1877. Ὑπὸ Β. Δ. Μυλωνοπούλου. Ἐν Κερκύρα, Τυπογραφεῖον Ἡ Κέρκυρα, [1877], 6 σ.
H-Π 1877.197 Γεννάδειος: BG244.1

27. *Περὶ Ἑπτανήσου ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν Προστασίαν ὑπὸ Ἀντωνίου Γ. Τυπάλδου Φορέστου...* Ἐν Ἀθήναις, τυπ. «Μέλλον», 1879, 11 σ.
H-Π 1879.719 Γεννάδειος: HG111.9/ V.4
28. *Λόγος Ἐπικήδειος [...] ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀναστασίου Ἀννίου Καβαλλιεράτου [...] Τῇ Μαρτίου 1882 ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Χοῦδᾶ, Ἐν Κεφαλληνίᾳ, Τυπ. Κεφαλληνία, 1882, 8 σ.*
H-Π 1882.485 Γεννάδειος: BG 244.2
29. *Ὁ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως ἀγὼν τῶν Ἑπτανησίων 1815-1864. Πολιτικὴ ἱστορία τῆς Ἑπτανήσου ἐπὶ τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας ὑπὸ Ἀνδρέου Μ. Ἰδρωμένου...* Ἐν Κερκύρα, τυπ. Ἰωσήφ Ναχαμούλης, 1889, 162+2 σ. χ.ἄρ.
H-Π 1889.650 Γεννάδειος: HG111.5/121
30. *Τὸ πολιτειακὸν πρόβλημα καὶ ἡ λύσις αὐτοῦ. Ὑπὸ Ἰουλίου Μόρμορη...* Ἐν Ἀθήναις, Α. Καλαράκης, 1897, 36 σ.
H-Π 1897.744 Γεννάδειος: HG906.9/ V.3